

ΤΜΗΜΑ ΕΜΠΟΡΙΚΟ

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΚΟΥΣΙΑΣ ΔΙΚΑΙΟΔΟΣΙΑΣ

Διάσκεψη 25/9/2017
Να δημοσιευτεί,
4/11/2017
Πρόεδρος,
Αμυ

ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΠΟΦΑΣΕΩΣ

800/2.11/2017

ΤΟ ΠΟΛΥΜΕΛΕΣ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

(γενικός - ειδικός αριθμός κατάθεσης δικογράφου αγωγής 93268/1076/09-10-2015)

ΣΥΓΚΡΟΤΗΘΗΚΕ από τους Δικαστές, Αγγελική Μακρυγεώργου, Πρόεδρο Πρωτοδικών, Αθανάσιο Μαρνέρη, Πρωτοδίκη, Δημήτριο Φανουργάκη, Πρωτοδίκη - Εισηγητή και από τη Γραμματέα Μαρία Κωστοπούλου.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΕ δημόσια στο ακροατήριό του, στις 23 Νοεμβρίου 2016, για να δικάσει την υπόθεση μεταξύ:

Α. ΤΩΝ ΕΝΑΓΟΝΤΩΝ: 1. Δευτεροβαθμίου Καταναλωτικού Σωματείου με την επωνυμία «ΓΕΝΙΚΗ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΩΝ ΕΛΛΑΔΑΣ ΙΝΚΑ (ΓΟΚΕ)», που εδρεύει στην Αθήνα, (οδός Γ' Σεπτεμβρίου, αριθ.13) και εκπροσωπείται νόμιμα, 2. Πρωτοβάθμιου Σωματείου Ένωση Καταναλωτών με την επωνυμία « ΕΝΩΣΗ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΩΝ ΑΙΤΩΛΟΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ», που εδρεύει στο Αγρίνιο, Ατωλοακαρνανίας (οδός Σ. Τσικνιά (Τσαλδαρη), αριθ. 480 και εκπροσωπείται νόμιμα, 3. Πρωτοβάθμιου Σωματείου Ένωση Καταναλωτών με την επωνυμία «ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΩΝ ΚΡΗΤΗΣ (ΙΝΚΑ ΚΡΗΤΗΣ)», που εδρεύει στα Χανιά, Κρήτης (οδός Γιαννουδοβαρδή, αριθ. 19 - ΚΙΣΣΑΜΟΣ) και εκπροσωπείται νόμιμα, τα οποία δια των πληρεξουσίων δικηγόρων τους, α) Ιωάννη ΜΥΤΑΛΟΥΛΗ (Α.Μ./Δ.Σ.Α), β) Μάριου - Σάββα ΜΑΡΙΝΑΚΟΥ (Α.Μ./Δ.Σ.ΚΟΡ) και γ) Αριάδνης ΝΟΥΚΑ (Α.Μ/Δ.Σ.ΘΕΣΣ).

ΤΗΣ ΕΝΑΓΟΜΕΝΗΣ: Ανώνυμης τραπεζικής εταιρείας με την επωνυμία «ΑΛΦΑ ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ» και το διακριτικό τίτλο «ALPHA BANK», ως καθολικής διαδόχου της τράπεζας με την επωνυμία «ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε.» λόγω συγχώνευσης με απορρόφηση που εδρεύει στην Αθήνα, επί της οδού Σταδίου, αριθμός 40, όπως εκπροσωπείται νόμιμα, η οποία παραστάθηκε δια των πληρεξούσιων δικηγόρων Χρήστου Ανδρουτσόπουλου, Αλέξανδρου Κοντόπουλου και Σπυριδούλας Ντάκου.

Β. ΤΩΝ ΑΥΤΟΤΕΛΩΣ ΠΡΟΣΘΕΤΩΣ ΠΑΡΕΜΒΑΙΝΟΝΤΩΝ: 1) Μη Κερδοσκοπικού Σωματείου, με την επωνυμία «ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΔΑΝΕΙΟΛΗΠΤΩΝ ΣΕ ΕΛΒΕΤΙΚΟ ΦΡΑΓΚΟ», που εδρεύει στην Καλλιθέα, Αττικής (οδός Σόλωνος, αριθ. 21), νόμιμα εκπροσωπούμενου και 2) των κάτωθι μεμονωμένων καταναλωτών: 1-197, οι οποίοι παραστάθηκαν δια των πληρεξούσιων δικηγόρων τους, Αναστασίου ΣΚΑΝΔΑΛΑΚΗ (Α.Μ./Δ.Σ.Α.29606) και Αριάδνης ΝΟΥΚΑ.

ΥΠΕΡ ΩΝ Η ΑΥΤΟΤΕΛΗΣ ΠΡΟΣΘΕΤΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ: 1. Δευτεροβαθμίου Καταναλωτικού Σωματείου με την επωνυμία «ΓΕΝΙΚΗ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΩΝ ΕΛΛΑΔΑΣ ΙΝΚΑ (ΓΟΚΕ)», που εδρεύει στην Αθήνα, (οδός Γ' Σεπτεμβρίου, αριθ.13) και εκπροσωπείται νόμιμα, 2. Πρωτοβάθμιου Σωματείου Ένωση Καταναλωτών με την επωνυμία « ΕΝΩΣΗ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΩΝ ΑΙΤΩΛΟΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ», που εδρεύει στο Αγρίνιο, Αιτωλοακαρνανίας (οδός Σ. Τσικνιά (Τσαλδάρη), αριθ. 480 και εκπροσωπείται νόμιμα, 3. Πρωτοβάθμιου Σωματείου Ένωση Καταναλωτών με την επωνυμία «ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΩΝ ΚΡΗΤΗΣ (ΙΝΚΑ ΚΡΗΤΗΣ)», που εδρεύει στα Χανιά Κρήτης (οδός Γιαννουδοβαρδή, αριθ. 19 - ΚΙΣΣΑΜΟΣ) και εκπροσωπείται νόμιμα, τα οποία παραστάθηκαν δια των πληρεξούσιων δικηγόρων τους: α) Ιωάννη ΜΥΤΑΛΟΥΛΗ, β) Μάριου - Σάββα ΜΑΡΙΝΑΚΟΥ και γ) Αριάδνης ΝΟΥΚΑ.

ΚΑΘ' ΗΣ Η ΑΥΤΟΤΕΛΗΣ ΠΡΟΣΘΕΤΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ: Ανώνυμης τραπεζικής εταιρείας με την επωνυμία, «ΑΛΦΑ ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ» και το διακριτικό

τίτλο «ALPHA BANK», ως καθολικής διαδόχου της τράπεζας με την επωνυμία «ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε.» λόγω συγχώνευσης με απορρόφηση που εδρεύει στην Αθήνα, επί της οδού Σταδίου, αριθμός 40, όπως εκπροσωπείται νόμιμα, η οποία παραστάθηκε δια των πληρεξούσιων δικηγόρων Χρήστου Ανδρουτσόπουλου, Αλέξανδρου Κοντόπουλου και Σπυριδούλας Ντάκου.

Γ. ΤΟΥ ΑΥΤΟΤΕΛΩΣ ΠΡΟΣΘΕΤΩΣ ΠΑΡΕΜΒΑΙΝΟΝΤΟΣ:

που παραστάθηκε δια του πληρεξουσίου δικηγόρου Στυλιανού Καραμανώλη.

ΥΠΕΡ ΩΝ Η ΑΥΤΟΤΕΛΗΣ ΠΡΟΣΘΕΤΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ: 1. Δευτεροβαθμίου Καταναλωτικού Σωματείου με την επωνυμία «ΓΕΝΙΚΗ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΩΝ ΕΛΛΑΔΑΣ ΙΝΚΑ (ΓΟΚΕ)», που εδρεύει στην Αθήνα, (οδός Γ' Σεπτεμβρίου, αριθ.13) και εκπροσωπείται νόμιμα, 2. Πρωτοβάθμιου Σωματείου Ένωση Καταναλωτών με την επωνυμία « ΕΝΩΣΗ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΩΝ ΑΙΤΩΛΟΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ», που εδρεύει στο Αγρίνιο, Αττωλοακαρνανίας (οδός Σ. Τσικνιά (Τσαλδαρη), αριθ. 480 και εκπροσωπείται νόμιμα, 3. Πρωτοβάθμιου Σωματείου Ένωση Καταναλωτών με την επωνυμία «ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΩΝ ΚΡΗΤΗΣ (ΙΝΚΑ ΚΡΗΤΗΣ)», που εδρεύει στα Χανιά, Κρήτης (οδός Γιαννουδοβαρδή, αριθ. 19 - ΚΙΣΣΑΜΟΣ) και εκπροσωπείται νόμιμα, τα οποία παραστάθηκαν δια των πληρεξουσίων δικηγόρων τους, α) Ιωάννη ΜΥΤΑΛΟΥΛΗ, β) Μάριου - Σάββα ΜΑΡΙΝΑΚΟΥ, και γ) Αριάδνης ΝΟΥΚΑ.

ΚΑΘ' ΗΣ Η ΑΥΤΟΤΕΛΗΣ ΠΡΟΣΘΕΤΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ: Ανώνυμης τραπεζικής εταιρείας με την επωνυμία «ΑΛΦΑ ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ» και το διακριτικό τίτλο «ALPHA BANK», ως καθολικής διαδόχου της τράπεζας με την επωνυμία «ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε.» λόγω συγχώνευσης με απορρόφηση που εδρεύει στην Αθήνα, επί της οδού Σταδίου, αριθμός 40, όπως εκπροσωπείται νόμιμα, η οποία παραστάθηκε δια των πληρεξούσιων δικηγόρων Χρήστου Ανδρουτσόπουλου, Αλέξανδρου Κοντόπουλου και Σπυριδούλας Ντάκου.

Α. Τα ενάγοντα ζητούν να γίνει δεκτή η από 10-08-2015 αγωγή τους, που κατατέθηκε στη Γραμματεία του Δικαστηρίου τούτου με γενικό και ειδικό αριθμό κατάθεσης δικογράφου 93268/1076/09-10-2015, που προσδιορίστηκε, αρχικά, για την δικάσιμο της 13-01-2016 και αναβλήθηκε για τη δικάσιμο, που αναφέρεται στην αρχή της παρούσας.

Β. Οι αυτοτελώς προσθέτως παρεμβαίνοντες [Σωματείο με την επωνυμία «ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΔΑΝΕΙΟΛΗΠΤΩΝ ΣΕ ΕΛΒΕΤΙΚΟ ΦΡΑΓΚΟ», και μεμονωμένοι δανειολήπτες], ζητούν να γίνει δεκτή η από 23-11-2016, προφορικώς ασκηθείσα, αυτοτελής πρόσθετη παρέμβασή τους, η οποία ασκήθηκε στο ακροατήριο κατά τη δικάσιμο, που αναφέρεται στην αρχή της παρούσας.

Γ. Ο αυτοτελώς προσθέτως παρεμβαίνων , ζητεί να γίνει δεκτή η από 23-11-2016, προφορικώς ασκηθείσα, αυτοτελής πρόσθετη παρέμβασή του, η οποία ασκήθηκε στο ακροατήριο κατά τη δικάσιμο, που αναφέρεται στην αρχή της παρούσας.

Κατά την εκφώνηση της υπόθεσης με τη σειρά της από το πινάκιο (P3-6), οι διάδικοι εμφανίστηκαν, όπως αναφέρεται παραπάνω και οι πληρεξούσιοι δικηγόροι τους ανέπτυξαν τους ισχυρισμούς τους και ζήτησαν να γίνουν δεκτά όσα αναφέρονται στα πρακτικά και τις προτάσεις τους.

ΜΕΛΕΤΗΣΕ ΤΗ ΔΙΚΟΓΡΑΦΙΑ

ΣΚΕΦΘΗΚΕ ΚΑΤΑ ΤΟ ΝΟΜΟ

Ι. Εισάγονται νομίμως προς συζήτηση ενώπιον του Δικαστηρίου αυτού: α) η από 10-08-2015 με γενικό και ειδικό αριθμό κατάθεσης δικογράφου 93268/1076/09-10-2015 αγωγή, β) η από 23-11-2016, προφορικώς ασκηθείσα, ενώπιον αυτού του Δικαστηρίου, αυτοτελής πρόσθετη παρέμβαση (του Σωματείου με

την επωνυμία «ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΔΑΝΕΙΟΛΗΠΤΩΝ ΣΕ ΕΛΒΕΤΙΚΟ ΦΡΑΓΚΟ», και μεμονωμένων δανειοληπτών), και γ) η από 23-11-2016, προφορικός ασκηθείσα ενώπιον αυτού του Δικαστηρίου, αυτοτελής πρόσθετη παρέμβαση ●●●●●●, οι οποίες πρέπει να ενωθούν και να συνεκδικαστούν λόγω συναφείας, εφόσον εκκρεμούν ενώπιον του ίδιου Δικαστηρίου και, κατά την κρίση του Δικαστηρίου, διευκολύνεται και επιταχύνεται έτσι η διεξαγωγή των δικών και επέρχεται μείωση των εξόδων (άρθρα 31, 80, 246, 741 και 752 & 2 ΚΠολΔ).

II. Από τις διατάξεις του άρθρου 10 παρ. 1 έως 19 του ν. 2251/1994 «περί προστασίας καταναλωτών», όπως τροποποιήθηκε και ισχύει σήμερα, συνάγεται σαφώς ότι ανατέθηκε σε ενώσεις καταναλωτών με σωματειακό χαρακτήρα η προστασία των συμφερόντων του καταναλωτικού κοινού με την άσκηση συλλογικής αγωγής. Εξάλλου, κατά την παράγραφο 19 του άρθρου 10 ίδιου νόμου, αποκλειστικά αρμόδιο για την εκδίκαση της συλλογικής αγωγής είναι το Πολυμελές Πρωτοδικείο της κατοικίας ή έδρας του εναγομένου κατά τη διαδικασία της εκούσιας δικαιοδοσίας, ενώ κατά την παράγραφο 20 του ίδιου άρθρου, η εκδιδόμενη απόφαση παράγει τα αποτελέσματα της έναντι πάντων, και αν δεν ήταν διάδικοι. Από τα ανωτέρω σαφώς προκύπτει ότι ο νομοθέτης έχει υπαγάγει την εκδίκαση της συλλογικής αγωγής του άρθρου 10 παρ. 1 και 9 του Ν. 2251/1994 στην αποκλειστική δικαιοδοσία των πολιτικών δικαστηρίων κατά τη διαδικασία της εκούσιας δικαιοδοσίας. Αντικείμενο της αγωγής αυτής, την οποία οι ενώσεις αυτές μπορούν να ασκήσουν εναντίον των προμηθευτών, είναι η δικαστική βεβαίωση αντικαταναλωτικής συμπεριφοράς και η απαγόρευση της ή η ρύθμιση κατάστασης κατά τρόπο που να μην προσβάλλει τα συμφέροντα των καταναλωτών. Ειδικότερα αντικείμενο της συλλογικής αγωγής αποτελεί η προστασία των γενικότερων συμφερόντων του καταναλωτικού κοινού. Σε αντίθεση προς την ατομική, η συλλογική έννομη προστασία αναφέρεται στο καταναλωτικό κοινό ως σύνολο και όχι σε ατομικώς θιγόμενο καταναλωτή. Συνεπώς

αντικείμενο της δίκης που διεξάγεται ύστερα από την άσκηση συλλογικής αγωγής δεν είναι η διάγνωση οποιασδήποτε αξιώσεως της ένωσης καταναλωτών κατά του προμηθευτή. Η άσκησή της αγωγής αυτής δεν εισάγει «διαφορά ιδιωτικού δικαίου», με την έννοια του άρθρου 1 εδ. α' ΚΠολΔ. Αντιθέτως, αντικείμενο της συλλογικής αγωγής είναι η διαπίστωση της αντικαταναλωτικής συμπεριφοράς του προμηθευτή, η απαγόρευσή της και η ρύθμιση της καταστάσεως κατά τέτοιον τρόπο ώστε να μην έρχεται σε σύγκρουση με το γενικότερο καταναλωτικό συμφέρον, αποβλέπει δηλαδή στην αυθεντική βεβαίωση νομικού γεγονότος ή τη διάπλαση κατάστασης. Εφόσον λοιπόν με την συλλογική αγωγή δεν εισάγεται προς διάγνωση διαφορά ιδιωτικού δικαίου έπεται ότι το ένδικο αυτό βοήθημα δεν εντάσσεται στον κύκλο της αμφισβητούμενης δικαιοδοσίας. Το Δικαστήριο κατά την παροχή συλλογικής έννομης προστασίας δεν λειτουργεί αποκαταστατικώς. Αντιθέτως, η απόφαση επί της συλλογικής αγωγής ενεργεί στο πεδίο της καθοριστικής λειτουργίας του δικαίου, ήτοι καθορίζει το μέτρο της επιβαλλόμενης συμπεριφοράς των προμηθευτών, ώστε αυτή να μην προσκρούει στα γενικότερα συμφέροντα του καταναλωτικού κοινού. Κατά συνέπεια η απόφαση επί συλλογικής αγωγής που διαπιστώνει την καταχρηστικότητα του ΓΟΣ, δεν μπορεί να έχει ως συνέπεια την ακυρότητα όλων των αντίστοιχων όρων των ενσωματωμένων σε ατομικές συμβάσεις με συγκεκριμένους καταναλωτές, έστω και αν αυτοί είναι μέλη της ενώσεως που άσκησε την αγωγή. Η επέλευση η μη της ακυρότητας των ενσωματωμένων όρων αποτελεί έργο της αποκαταστατικής λειτουργίας, την οποία τα δικαστήρια επιτελούν στο πλαίσιο της αμφισβητούμενης δικαιοδοσίας τους. Άλλωστε και σύμφωνα με το άρθρο 5 του ν. 2251/1994, (όπως αυτός τροποποιήθηκε με το άρθρο 10 παρ. 24 Ν. 2741/1999), η ερμηνευτική πορεία για τη διατύπωση της κρίσεως του δικαστηρίου ως προς την αφηρημένη καταχρηστικότητα των ΓΟΣ είναι και κατά τη νομοθετική βούληση, ουσιωδώς διάφορη σε σχέση με την ερμηνεία που οφείλει να ακολουθήσει το δικαστήριο στην ατομική δίκη. Εκ των ανωτέρω σαφώς συνάγεται ότι το διακύβευμα της συλλογικής έννομης

προστασίας δεν είναι οποιαδήποτε ατομική έννομη σχέση, αξίωση ή δικαίωμα, αλλά μόνον το γενικότερο συμφέρον του καταναλωτικού κοινού, ως συνόλου [293/2014 ΝΟΜΟΣ, 1219/2001, ΝΟΜΟΣ, ΑΠ 1030/2001 (Α. Κρητικός), ΝοΒ 50 (2002), 354 επ. , 355 Ι, ΑΠ 589/2001, ΕΛΛΔνη 2002,419, ΣχΠολΔ VIII, 53, Δέλλιος, Προστασία των καταναλωτών και σύστημα ιδιωτικού δικαίου ΙΙ. Ο Δικαστικός έλεγχος του περιεχομένου των καταναλωτικών συμβάσεων και τα όρια τους (2001), σελ. 179., Καραλής Γενικοί όροι Συναλλαγών, Δικαστικός έλεγχος (1992), σελ. 141, Νίκας, Αρμ. 1996, 1178 ΙΙ= Νομικές Μελέτες Ι, κυρίως, σελ. 150. Στ. Κουσουλής, Τα αποτελέσματα αποφάσεως επί συλλογικής αγωγής, ΔΕΕ 2002,1097-1100, Μαθθίας. Η νομική φύση και τα αποτελέσματα της συλλογικής αγωγής, ΕΛΛΔνη 38 (1997), 1 επ, 2 Ι = Μελετήματα ιδιωτικού δικαίου (1997), 239, ιδίως σελ. 242, Κρητικός, ΕΛΛΔνη 38 (1997), 700]. Περαιτέρω, σύμφωνα με το άρθρο 2 παρ. 6 του ν. 2251/1994, που έχει τον τίτλο "προστασία των καταναλωτών", όπως αυτό ισχύει μετά την αντικατάστασή του με το άρθρο 10 παρ. 24 στοιχ. β του ν. 2741/1999 και με το άρθρο 2 παρ. 2 του ν. 3587/2007 και έχει εφαρμογή στην προκειμένη περίπτωση, αφού η καταχρηστικότητα των Γενικών Όρων Συναλλαγών [Γ.Ο.Σ.] κρίνεται σύμφωνα με το νόμο, που ισχύει κατά το χρόνο, που γίνεται η χρήση αυτών, γενικοί όροι συναλλαγών που έχουν ως αποτέλεσμα τη σημαντική διατάραξη της ισορροπίας των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων των συμβαλλομένων σε βάρος του καταναλωτή, απαγορεύονται και είναι άκυροι. Ο καταχρηστικός χαρακτήρας γενικού όρου ενσωματωμένου σε σύμβαση κρίνεται, αφού ληφθούν υπόψη η φύση των αγαθών ή υπηρεσιών που αφορά η σύμβαση, ο σκοπός της, το σύνολο των ειδικών συνθηκών κατά τη σύναψή της και όλες οι υπόλοιπες ρήτρες της σύμβασης ή άλλης σύμβασης από την οποία αυτή εξαρτάται. Για να κριθεί αν υπάρχει διατάραξη της ισορροπίας των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων των συμβαλλομένων, πρέπει προηγουμένως να προσδιοριστεί η συμβατική ισορροπία, η οποία υπάρχει, όταν τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις, που προκύπτουν από τη συγκεκριμένη σύμβαση κατανέμονται και

ισορροπούν με τρόπο όμοιο, με αυτόν που επιτυγχάνεται με τις ρυθμίσεις του ενδοτικού δικαίου. Ως μέτρο δε ελέγχου της διατάραξης της ισορροπίας αυτής χρησιμεύει κάθε φορά το ενδοτικό δίκαιο, που ισχύει για τη συγκεκριμένη σύμβαση. Τα συμφέροντα, η διατάραξη της ισορροπίας των οποίων σε βάρος του καταναλωτή μπορεί να χαρακτηρίσει ένα γενικό όρο άκυρο, ως καταχρηστικό, πρέπει να είναι ουσιώδη, η δε διατάραξη αυτή πρέπει να είναι ιδιαίτερα σημαντική, σύμφωνα με τις αρχές της καλής πίστης. Προς τούτο λαμβάνονται υπόψη τα συμφέροντα των συμβαλλομένων (στη συγκεκριμένη σύμβαση) μερών και εξετάζεται ποιο είναι το συμφέρον του προμηθευτή προς διατήρηση του συγκεκριμένου όρου που ελέγχεται και ποιο εκείνο του καταναλωτή προς κατάργησή του. Ερευνάται, δηλαδή, ποιες συνέπειες θα είχε η διατήρηση ή η κατάργηση του όρου για κάθε πλευρά και πώς μπορεί κάθε μέρος να προστατευθεί από τις συνέπειες με δικές του ενέργειες. Καταχρηστικός και συνεπώς άκυρος είναι κάθε ΓΟΣ, ο οποίος χωρίς επαρκή και εύλογη αιτία αποκλίνει από ουσιώδεις και βασικές αξιολογήσεις του ενδοτικού δικαίου, δηλαδή από τις τυπικές και συναλλακτικά δικαιολογημένες προσδοκίες του πελάτη [ΟΛΑΠ 15/2007]. Εκτός από την ανωτέρω γενική ρήτρα για την καταχρηστικότητα των ΓΟΣ που συνεπάγονται διατάραξη της συμβατικής ισορροπίας, στην παράγραφο 7 του άρθρου 2 του ν. 2251/1994 απαριθμούνται ενδεικτικώς και τριάντα μία περιπτώσεις γενικών όρων που θεωρούνται άνευ ετέρου (*per se*) καταχρηστικοί, χωρίς ως προς αυτούς να ερευνάται η συνδρομή των προϋποθέσεων της γενικής ρήτρας, αφού αυτοί θεωρούνται κατ' αμάχητο τεκμήριο ότι έχουν καταχρηστικό χαρακτήρα. Οι ως άνω περιγραφόμενες από το νόμο ειδικές περιπτώσεις, κατ' αμάχητο τεκμήριο, καταχρηστικότητας, αποτελούν ενδείκτες που καθοδηγούν στην ερμηνεία της γενικής ρήτρας και συγκεκριμένα της έννοιας της διατάραξης της συμβατικής ισορροπίας. Μεταξύ των καθοδηγητικών αρχών που συνάγονται από τις ειδικές αυτές περιπτώσεις είναι και η αρχή της διαφάνειας. Η αρχή της διαφάνειας συμπτύσσεται σε ένα τρίπτυχο επιμέρους κατευθύνσεων που πρέπει να διακρίνει τους

ΓΟΣ. Η πρώτη πτυχή είναι αυτή της σαφούς και κατανοητής διατύπωσης, η δεύτερη πτυχή αφορά στο ορισμένο (ή οριστό), του περιεχομένου των όρων και η τρίτη πτυχή η απαγόρευση απροσδόκητων ρητρών. Ειδικότερα, σύμφωνα με την αρχή της διαφάνειας, η οποία ρητά διατυπώνεται και στο άρθρο 5 της Οδηγίας 93 / 13/ ΕΟΚ, οι Γ.Ο.Σ., πρέπει να είναι διατυπωμένοι με τρόπο σαφή και κατανοητό, ώστε ο καταναλωτής να είναι σε θέση να διαγνώσει εκ των προτέρων κρίσιμα στοιχεία ή μεγέθη της σύμβασης, όπως τη διάρκειά της και τα μεγέθη που περικλείονται στη βασική σχέση παροχής και αντιπαροχής. Η σχέση αυτή παροχής και αντιπαροχής, ενώ καταρχήν δεν λαμβάνεται υπόψη για την εκτίμηση του καταχρηστικού χαρακτήρα κάποιου Γ.Ο.Σ., εντούτοις, σύμφωνα και με το άρθρο 4 παρ. 2 της Οδηγίας, ελέγχεται εάν ο σχετικός όρος δεν είναι διατυπωμένος κατά τρόπο σαφή και κατανοητό, εάν δηλαδή έχει παραβιασθεί η αρχή της διαφάνειας (ειδικότερα για την ερμηνεία της διάταξης του άρθρου 4 παρ. 2 της Οδηγίας, βλ. ΔΕΕ C-189/16 «Ruxandra Paula Andriciu κλπ κατά Banca Romaneasca κλπ», απόφαση της 20^{ης} Σεπτεμβρίου 2017). Επιπλέον άκυρος είναι ένας ΓΟΣ, ο οποίος επιφέρει περιορισμό θεμελιωδών δικαιωμάτων και υποχρεώσεων, που προκύπτουν από τη φύση της σύμβασης, κατά τέτοιο τρόπο ώστε να απειλείται ματαίωση του σκοπού της σύμβασης ή και αλλοίωση της νομικής φύσης της επιλεχθείσας σύμβασης. Η ματαίωση του σκοπού της σύμβασης επέρχεται, όταν ο συγκεκριμένος ΓΟΣ προκαλεί τέτοιες έννομες συνέπειες και προκαλεί τέτοια οικονομικά αποτελέσματα, ώστε να αλλοιώνει το άμεσα σκοπούμενο νομικό και οικονομικό αποτέλεσμα. Επίσης, κατά το αρ. 2 παρ. 6 ν. 2251/1994, είναι άκυρος ο ΓΟΣ που οδηγεί σε διάψευση της δικαιολογημένης προσδοκίας του καταναλωτή ως προς τη φύση της παρεχόμενης σ' αυτόν υπηρεσίας, το σκοπό και το όλο περιεχόμενο της συμβάσεως. Συνεπώς είναι άκυρος ο ΓΟΣ που σε μια σύμβαση δανείου, καταναλωτή και τράπεζας, οδηγεί ουσιαστικά στη διάψευση των τυπικών και δικαιολογημένων προσδοκιών του καταναλωτή – πελάτη, αναφορικά με την εξέλιξη της συναλλακτικής του σχέσης με την τράπεζα. Προς την κατεύθυνση της

προβλεψιμότητας που επιβάλλει η αρχή της διαφάνειας και της αποτροπής διάψευσης των δικαιολογημένων προσδοκιών του καταναλωτή υπάρχει ανάγκη της προστασίας των δικαιολογημένων προσδοκιών του καταναλωτή – πελάτη, στις λεγόμενες απροσδόκητες ρήτρες ή αιφνιδιαστικές ρήτρες, δηλαδή στις ρήτρες εκείνες που μεταβάλλουν την εικόνα που δικαιολογημένα έχει δημιουργηθεί στον καταναλωτή – πελάτη αναφορικά με το ύψος του τιμήματος ή την έκταση της κύριας παροχής, δηλαδή στοιχεία που είναι συνήθως και τα μόνα που πράγματι εξετάζει ο καταναλωτής – πελάτης. Συνεπώς ένας όρος (ΓΟΣ), ο οποίος δεν πληροί τις ως άνω προϋποθέσεις της αρχής της διαφάνειας, είναι άκυρος (ΟΛΑΠ 12/2017, ΝΟΜΟΣ, ΟΛΑΠ 15/2007, ΝΟΜΟΣ, ΟΛΑΠ 6/2006, ΝΟΜΟΣ, ΑΠ/904/2011, ΑΠ 652/2010 ΔΕΕ 2010.943, ΑΠ 430/2005, ΕφΑρ. 17/2017 ΝΟΜΟΣ, ΕφΑθ. 1611/2017 αδημ.). Με τη διάταξη του άρθρου 291 Α.Κ ορίζεται ότι «Όταν πρόκειται για χρηματική οφειλή σε ξένο νόμισμα που πρέπει να πληρωθεί στην Ελλάδα, ο οφειλέτης, αν δεν συμφωνήθηκε το αντίθετο (ήτοι κατάβολη αυτούσιου αλλοδαπού νομίσματος), έχει δικαίωμα να πληρώσει σε εγχώριο νόμισμα με βάση την τρέχουσα αξία του ξένου νομίσματος στον χρόνο και τον τόπο της πληρωμής». Με την ως άνω διάταξη ορίζεται ότι, αν δεν έχει συμφωνηθεί το αντίθετο, επί χρηματικής οφειλής σε αλλοδαπό νόμισμα πληρωτέα στην ημεδαπή, ο οφειλέτης έχει την διαζευκτική ευχέρεια (*facultas alternative*) και δικαιούται να αποφύγει τη καταβολή αυτούσιων των αλλοδαπών νομισμάτων, πληρώνοντας την σε εγχώριο νόμισμα και στην τρέχουσα αξία αυτών κατά το χρόνο και τόπο που γίνεται η πληρωμή. Ειδικότερα η διάταξη αυτή καθιερώνει τη διαζευκτική ευχέρεια του οφειλέτη να εξοφλήσει σε ευρώ αντί για το οφειλόμενο αλλοδαπό νόμισμα (π.χ. ελβετικό φράγκο), με την ισοτιμία του χρόνου της πληρωμής. Στη διαζευκτική ευχέρεια του οφειλέτη έχουμε απλή ενοχή, αφού οφείλεται μια μόνο παροχή, με παράλληλη ευχέρεια καταβολής άλλης παροχής. Την ευχέρεια αυτή διατηρεί ο οφειλέτης, άνευ ετέρου, έως την καταβολή της μιας από τις δύο παροχές. Ο δανειστής καθίσταται υπερήμερος (349 ΑΚ), αν αρνηθεί να δεχθεί είτε την

οφειλόμενη είτε την εναλλακτικά προσφερόμενη παροχή. Η τυχόν πριν από την καταβολή δήλωση του οφειλέτη ότι θα καταβάλει τη παροχή στο ένα από τα δύο νομίσματα είναι ανακλητή ως τη στιγμή της καταβολής. Δεν πρόκειται συνεπώς για διαζευκτική ενοχή, όπου οφείλονται διαζευκτικά δύο (η και περισσότερες παροχές), και απαιτείται άσκηση διαπλαστικού δικαιώματος, για να περιορισθεί η ενοχή σε μια από τις περισσότερες οφειλόμενες παροχές (να γίνει δηλαδή απλή, όχι πλέον διαζευκτική) και τούτο γίνεται με την επιλογή (από τον οφειλέτη σε περίπτωση αμφιβολίας), κατά τη διάταξη του άρθρου 307 ΑΚ. Οι γενικοί κανόνες του ενοχικού δικαίου, στους οποίους ανήκει και διάταξη του άρθρου 291 ΑΚ, ισχύουν, αν οι ίδιοι δεν διακρίνουν, για όλες τις ενοχές, είτε αυτές γεννιούνται από σύμβαση, οποιαδήποτε σύμβαση (σε οποιοδήποτε είδος σύμβασης και αν αυτή ανήκει), είτε από το νόμο. Η 291 ΑΚ, δεν διακρίνει γενικώς, ούτε διακρίνει μεταξύ στιγμιαίων και διαρκών συμβάσεων. Συνεπώς θα ήταν αντίθετο προς αυτήν να περιοριστεί το πεδίο εφαρμογής της μόνο στις στιγμιαίες συμβάσεις. Ειδικά για τις εκ συμβάσεως ενοχές, ο νομοθέτης της ΑΚ 291 δεν μπορεί να είχε υπόψη μόνο τις στιγμιαίες, διότι η κατά τη διάταξη επιλογή της ισοτιμίας του χρόνου πληρωμής έχει ακριβώς σημασία ιδίως όταν ο χρόνος αυτός απέχει από τον χρόνο σύναψης της σύμβασης (ή από τον χρόνο εκταμίευσης ενός δανείου), όπως στις συμβάσεις δανείου και εν γένει στις πιστωτικές συμβάσεις στις οποίες ορθώς εφαρμόζεται και 291 ΑΚ (και γενικότερα τον κανόνα ότι κρίσιμη είναι η ισοτιμία του χρόνου πληρωμής). Συνεπώς η διάταξη 291 ΑΚ καταλαμβάνει κατ' αρχήν κάθε σύμβαση δανειακή ή μη, είτε κριθεί ως καθαρώς δανειακή είτε ως επενδυτική (βλ. ΑΠ 682/2002 ΝΟΜΟΣ, Γ. Μπαλής. ΕΝΟΧΙΚΟΝ ΔΙΚΑΙΟΝ, σελ.67 επ., ιδίως, Μ. Σταθόπουλος. Η ανατίμηση του ελβετικού φράγκου και η προστασία Ελλήνων δανειοληπτών ΧρΙΔ 2017, σελ. 161-166,). Τέλος, στη σύμβαση δανείου, η ρήτρα συναλλάγματος έχει την έννοια ότι η εκπλήρωση της χρηματικής παροχής συμφωνείται να γίνει όχι στο εκάστοτε ισχύον εθνικό νόμισμα, αλλά σε συγκεκριμένο ξένο νόμισμα (συνάλλαγμα). Στην περίπτωση αυτή

εφαρμόζεται το άρθρο 291 ΑΚ, εφόσον τα μέρη δεν συμφωνήσουν αντίθετα, σύμφωνα με το οποίο ο οφειλέτης έχει το δικαίωμα να πληρώσει (και) σε εγχώριο νόμισμα με βάση την τρέχουσα αξία του ξένου νομίσματος κατά το χρόνο και τον τόπο της πληρωμής. Διαφορετική έννοια έχει η συμβατική ρήτρα αξίας ξένου νομίσματος (συναλλάγματος), σύμφωνα με την οποία η εκπλήρωση της χρηματικής παροχής συμφωνείται να γίνει μεν στο εκάστοτε ισχύον εθνικό νόμισμα, αλλά με υπολογισμό της, κατά πρώτον, σε συγκεκριμένο ξένο νόμισμα (συνάλλαγμα) και μετατροπή, στη συνέχεια, του προκύπτοντος ποσού στο εθνικό νόμισμα με βάση την ισοτιμία των δύο νομισμάτων, τον τρόπο καθορισμού της οποίας δύνανται να συμφωνήσουν τα μέρη (βλ. για τη διαφορά των δύο ρητρών ΟΛΑΠ 21/1990- με ερμηνεία της ΠΥΣ παρ. 7 της 267/09-04-1953, ΑΠ 2196/2009, ΝΟΜΟΣ, Σταθόπουλο, Γενικό Ενοχικό Δίκαιο, 2004, σελ. 630 - 631). Στην περίπτωση αυτή, το ξένο νόμισμα χρησιμοποιείται ως απλή λογιστική μονάδα για τον υπολογισμό των χρηματικών παροχών, ενώ οι υποχρεώσεις πληρωμής εκπληρώνονται πραγματικά στο εθνικό νόμισμα (ΔΕΕ, C-312/2014, σκ. 23).

III. Τα ενάγοντα σωματεία με την κρινόμενη αγωγή τούς εκθέτουν ότι, η εναγόμενη τυγχάνει τραπεζικό ίδρυμα με την επωνυμία «ΑΛΦΑ ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ» που λειτουργεί νόμιμα στην Ελλάδα. Ότι κατά τη χρονική περίοδο, κυρίως, των ετών 2007 - 2009, η εναγόμενη κατήρτισε και διέθεσε στο μέσο καταναλωτή, συμβάσεις δανείων σε ξένο νόμισμα και συγκεκριμένα σε ελβετικό φράγκο. Ότι κατά την διαφημιστική προώθηση των ανωτέρω δανείων η εναγόμενη στηρίχθηκε, αποκλειστικά και μόνο, στην χαμηλή δόση καθώς και στο χαμηλό επιτόκιο λόγω «libor». Ότι τα δάνεια αυτά χρησιμοποιήθηκαν κυρίως, με την μορφή «τοκοχρεωλυτικών δανείων», είτε για την απόκτηση ενυπόθηκης οικογενειακής και επαγγελματικής στέγης, είτε για την αναχρηματοδότηση δανείων ταυτόσημου χαρακτήρα που είχαν ήδη, στο παρελθόν, χορηγηθεί. Ότι οι ενδιαφερόμενοι αυτών

των δανείων ήταν καταναλωτές – δανειολήπτες, οι οποίοι αφενός μεν, δεν διέθεταν ειδικές γνώσεις της επιστήμης, των νομικών και των οικονομικών, αφετέρου δε δεν ασκούσαν, ούτε άσκησαν ποτέ, κατ' επάγγελμα, χρηματοοικονομικές πράξεις και δη με αντικείμενο την συναλλαγματική ισοτιμία νομισμάτων. Ότι κατά το χρόνο χορήγησης των παραπάνω δανείων, οι υπάλληλοι της εναγόμενης, αν και όφειλαν, ουδόλως εξήγησαν στους καταναλωτές – δανειολήπτες, την έννοια του συναλλαγματικού κινδύνου καθώς και την πιθανότητα αύξησης των δόσεων και του άληκτου κεφαλαίου είτε από μια μεγάλη υποτίμηση του ευρώ είτε από μια σοβαρή ανατίμηση του ελβετικού φράγκου. Ότι η εναγόμενη, ως προμηθεύτρια τραπεζικών προϊόντων, έκανε όλη την ως άνω χρονική περίοδο, χρήση προδιατυπωμένων γενικών όρων συναλλαγής (Γ.Ο.Σ.), που ενσωματώνονταν στις έντυπες συμβάσεις των επίδικων δανείων. Ότι οι αντισυμβαλλόμενοι δανειολήπτες – καταναλωτές, προσχωρούσαν στις ένδικες συμβάσεις, χωρίς να έχουν τη δυνατότητα διαπραγμάτευσης των όρων του δανείου καθώς και του τρόπου υπολογισμού της οφειλόμενης δόσης σε ευρώ ή ελβετικό φράγκο. Ότι στις προαναφερόμενες δανειακές συμβάσεις η εναγόμενη είχε συμπεριλάβει, εν γνώσει της (άλλως από βαριά αμέλεια), παράνομους και αδιαφανείς όρους, δυνάμει των οποίων η αποπληρωμή των τοκοχρεωλυτικών δόσεων των χορηγούμενων δανείων θα γινόταν με βάση την κυμαινόμενη νομισματική ισοτιμία ευρώ και ελβετικού φράγκου κατά το χρονικό διάστημα που μεσολάβησε μεταξύ της εκταμίευσης των δανείων μέχρι και σήμερα. Ότι εν συνεχεία άρχισε να μεταβάλλεται σοβαρότατα η ισοτιμία του ελβετικού φράγκου σε βάρος του ευρώ, με αποτέλεσμα το πρώτο (ελβετικό φράγκο), να εκτιναχθεί σε μια μόλις ημέρα έως και 39% ψηλότερα από το ευρώ, προτού τελικά σταθεροποιηθεί περίπου 15% πιο ψηλά, ήτοι στα 1,0271 φράγκα. Ότι λόγω της προπεριγραφόμενης βίαιης μεταβολής της ισοτιμίας καθώς και της γενικότερης οικονομικής κρίσης, οι δανειολήπτες απαιτούν από την εναγόμενη να προβεί σε ελάφρυνση των δανειακών τους υποχρεώσεων. Ότι η εναγόμενη εξακολουθεί να ζητά από τους παραπάνω

δανειολήπτες – καταναλωτές, την καταβολή των δόσεων (στις οποίες συμπεριλαμβάνονται τόκοι, και κεφάλαιο του δανείου), βάσει της εκάστοτε ισοτιμίας ευρώ και ελβετικού φράγκου κατά τον χρόνο καταβολής, μολονότι αυτό έχει προκύψει ως αποτέλεσμα της εφαρμογής (των λεπτομερώς εκτιθέμενων στο δικόγραφο της αγωγής), παράνομων γενικών συναλλακτικών όρων, ενσωματωμένων, κατά τα ανωτέρω, στις επίδικες συμβάσεις. Ότι αν και ο ανωτέρω όρος περί υπολογισμού της δόσεως του δανείου με βάση την εκάστοτε τρέχουσα (κατά την καταβολή της δόσης), ισοτιμία ευρώ/ελβετικού φράγκου τυγχάνει καταχρηστικός καθόσον διαταράσσει, λόγω της αδιαφάνειάς του, σημαντικά την ισορροπία των δικαιωμάτων και των υποχρεώσεων των ως άνω αντισυμβαλλόμενων μερών, σε βάρος του καταναλωτή (άρθρο 2 παρ. 2, 6 και 7 ν. 2251/1994), εντούτοις η εναγόμενη αρνείται, παράνομα, να τον απαλείψει από τις ένδικες συμβάσεις και να δεχτεί τις καταβολές των δόσεων των επίδικων δανείων με βάση την παραπάνω συναλλαγματική ισοτιμία ευρώ και ελβετικού φράγκου, που ίσχυε κατά τον χρόνο της εκταμίευσης των επίδικων δανείων. Ότι το κενό που δημιουργείται από την ακυρότητα του προμνημονευόμενου όρου (Γ.Ο.Σ.), πρέπει να καλυφθεί με συμπληρωματική ερμηνεία κατ' άρθρο 200 ΑΚ (και όχι κατ' εφαρμογή του άρθρου 291 Α.Κ.), ώστε οι επίδικες συμβάσεις να ανταποκρίνονται πλέον στις αρχές της καλής πίστης και των συναλλακτικών ηθών. Ότι η εναγόμενη με την προπεριγραφόμενη, «μεθοδευμένη», παροχή της σε καταναλωτές δανείων σε ελβετικά φράγκα, παραβίασε την υποχρέωσή ενημέρωσης και πρόνοιας του καταναλωτικού κοινού που επιβάλλεται από την καλή πίστη και τα συναλλακτικά ήθη. Ότι η παραπάνω συμπεριφορά της εναγόμενης τυγχάνει απατηλή, παράνομη και υπαίτια, λόγω παραβίασης των άρθρων 9^Α – θ του ν. 2251/1994 καθώς και αυτών των άρθρων, 914, 919 Α.Κ. Ότι πέραν των ανωτέρω, οι επίδικες δικαιοπραξίες είναι παράνομες και άκυρες, ως αντίθετες στα χρηστά ήθη και την καλή πίστη, κυρίως όμως ως αισχροκερδείς καθόσον η εναγόμενη «εκμεταλλευόμενη», την προπεριγραφόμενη συμβατική ρήτρα συναλλάγματος και την

απειρία των καταναλωτών, απέκτησε περιουσιακά ωφελήματα που βρίσκονται σε φανερή δυσαναλογία προς την παροχή. Ότι, με βάση τα ανωτέρω, συντρέχει περίπτωση αναπροσαρμογής της παροχής λόγω έκτακτης και απρόοπτης μεταβολής των συνθηκών (κατά άρθρα 288, 388 ΑΚ) και πιο συγκεκριμένα, θα πρέπει βάσει των τρεχουσών συνθηκών οι καταβολές δόσεων σε ευρώ να υπολογίζονται με βάση τη συναλλαγματική ισοτιμία που ίσχυε κατά το χρόνο εκταμίευσης των δανείων με απαλλαγή των καταναλωτών από την υποχρέωση καταβολής των δόσεων σε ευρώ με βάση την εκάστοτε τρέχουσα και οριζόμενη ισοτιμία σε ελβετικό φράγκο. Με βάση τα ανωτέρω, ζητούν, με απόφαση προσωρινά εκτελεστή: 1) να απαγορευτεί στην εναγόμενη στο μέλλον να διατυπώνει, να επικαλείται και να χρησιμοποιεί στις συναλλαγές της με καταναλωτές και στο πλαίσιο συμβάσεων δανείων σε ελβετικό φράγκο ή με ρήτρα ελβετικού φράγκου γενικούς όρους με το ακόλουθο περιεχόμενο ή με οποιαδήποτε διατύπωση, η οποία κατατείνει στο ίδιο αποτέλεσμα: Α. «οι δόσεις αποπληρωμής του δανείου θα υπολογίζονται σε ελβετικά φράγκα με βάση το εκάστοτε ισχύον επιτόκιο, όπως περιγράφεται στο επόμενο άρθρο και θα εξοφλούνται με χρέωση του συνδεδεμένου με το δάνειο λογαριασμού καταθέσεων του οφειλέτη κατά το ισότιμο ποσό σε ευρώ, το οποίο προκύπτει από την μετατροπή του ποσού της δόσης από ελβετικά φράγκα σε ευρώ με βάση την τιμή πώλησης από την Τράπεζα του ελβετικού φράγκου κατά την ημερομηνία πληρωμής της δόσης. Β. «συνομολογείται ρητά μεταξύ των συμβαλλομένων ότι, σε περίπτωση καθυστέρησης εν όλω ή εν μέρει, εξόφλησης οποιοσδήποτε οφειλής από το δάνειο αυτό ή παραβίασης οποιουδήποτε όρου της σύμβασης που συμφωνείται ρητά ότι είναι όλοι ουσιώδεις, η δανείστρια δικαιούται να επιδιώξει την είσπραξη των καθυστερούμενων ποσών. Σε περίπτωση μη ολοσχερούς εξόφλησης τριών συνεχόμενων μηνιαίων δόσεων η δανείστρια δικαιούται να καταγγείλει τη σύμβαση και να καταστήσει το δάνειο ληξιπρόθεσμο και απαιτητό και να ασκήσει όλα γενικά τα δικαιώματα της που απορρέουν από την παρούσα σύμβαση και το νόμο και επί πλέον να ζητήσει από τον οφειλέτη τη συμπλήρωση της

εμπράγματης ασφάλειας της επί άλλου ακινήτου. Επίσης στην περίπτωση αυτή, η Τράπεζα δύναται να μετατρέψει το νόμισμα του δανείου σε ευρώ, με βάση την ισχύουσα τιμή αγοράς του ελβετικού φράγκου κατά την ημέρα της μετατροπής. Στην περίπτωση αυτή, το κόστος για την μετατροπή του βάρους από ελβετικά φράγκα σε ευρώ, βαρύνει εξ ολοκλήρου τον οφειλέτη». Γ. «Ο οφειλέτης δικαιούται να εξοφλήσει πρόωρα ολοσχερώς, όπως επίσης δικαιούται να καταβάλει σε μείωση του κεφαλαίου του δανείου οποιοδήποτε ποσό υπό την προϋπόθεση ότι έχουν εξοφληθεί τυχόν καθυστερούμενες οφειλές. Το πρόωρα αποπληρούμενο κεφαλαίο και η αποζημίωση θα καταβάλλονται με χρέωση του συνδεδεμένου με το δάνειο λογαριασμού καταθέσεων του οφειλέτη κατά το ισότιμο ποσό σε ευρώ, το οποίο προκύπτει από την μετατροπή του ποσού του κεφαλαίου και της αποζημίωσης από ελβετικά φράγκα σε ευρώ με βάση την τιμή πώλησης από την τράπεζα του ελβετικού φράγκου κατά την ημερομηνία καταβολής τους...». Δ. «ο οφειλέτης και ο εγγυητής δηλώνουν ότι, κατανοούν πλήρως και αναλαμβάνουν τον συναλλαγματικό κίνδυνο, ήτοι τυχόν αυξημένη επιβάρυνση τους σε ευρώ για την αποπληρωμή του δανείου (δόσεις, έξοδα, ασφάλιστρα, κεφάλαιο) λόγω δυσμενούς για αυτούς μεταβολής της συναλλαγματικής ισοτιμίας του ελβετικού φράγκου σε σχέση με το ευρώ». 2) Να απαγορευτεί στην εναγόμενη να επικαλείται τους κάτωθι γενικούς όρους συναλλαγών που εμπεριέχονται στις συμβάσεις που έκανε η δικαιοπάροχός της ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΑΕ: «Οι μηνιαίες τοκοχρεολυτικές δόσεις είναι απαιτητές σε ΕΛΒΕΤΙΚΟ ΦΡΑΓΚΟ (CHF). Η εξόφληση των δόσεων θα γίνεται από λογαριασμό καταθέσεων σε ΕΛΒΕΤΙΚΟ ΦΡΑΓΚΟ (CHF), που ο ΟΦΕΙΛΕΤΗΣ τηρεί στην ΤΡΑΠΕΖΑ. Εφόσον το υπόλοιπο του εν λόγω καταθετικού λογαριασμού δεν επαρκεί η μετατροπή του ποσού σε ΕΥΡΩ που απαιτείται για την κάλυψη της δόσης του δανείου σε CHF θα είναι ανέξοδη και θα γίνεται σύμφωνα με την τιμή κλεισίματος ισοτιμίας EUR/CHF της Ε.Κ.Τ., που θα ισχύει δύο εργάσιμες ημέρες πριν από την ημέρα μετατροπής και σύμφωνα με τις αργίες του ελβετικού φράγκου και του ευρώ (ελληνικές και ευρωπαϊκές). 3) Να απαγορευτεί

στην εναγόμενη για το μέλλον να διατυπώνει, να επικαλείται και να χρησιμοποιεί στις συναλλαγές της με καταναλωτές και στα πλαίσια συμβάσεων δανείων σε ελβετικό φράγκο ή με ρήτρα ελβετικού φράγκου ΓΟΣ που εμπεριέχεται σε κάθε ρύθμιση οφειλής ή μείωση δόσης δανείου με το ακόλουθο περιεχόμενο. «Το άληκτο κεφάλαιο του ανωτέρω δανείου ανέρχεται σήμερα στο ποσό τωνΕΛΒΕΤΙΚΩΝ ΦΡΑΓΚΩΝ (CHF..) πλέον τόκων από την και οι ληξιπρόθεσμες οφειλές του δανείου εκ κεφαλαίου , συμβατικών τόκων και ασφαλιστρων ανέρχεται σήμερα στο ποσό των ΕΛΒΕΤΙΚΩΝ ΦΡΑΓΚΩΝ (...CHF). Ήτοι συνολική ανεξόφλητη οφειλή σήμερα ελβετικά φράγκα πλέον τόκων του ανωτέρω άληκτου κεφαλαίου από την..... Ο οφειλέτης και ο εγγυητής με την παρούσα αναγνωρίζουν ρητά τα παραπάνω ποσά οφειλής ως ποσά ως ακριβή και σύμφωνα με τους όρους της παραπάνω σύμβασης ». 4. Να απαγορευτεί στην εναγόμενη να απαιτεί την καταβολή των δόσεων να γίνεται με βάση την εκάστοτε τρέχουσα ισοτιμία € /CHF όπως την ορίζει η ίδια. 5. Να απαγορευτεί στην εναγόμενη να αποκρούει την εκ μέρους των δανειοληπτών καταβολή των τοκοχρεωλυτικών δόσεων σε CHF στο ισόποσο τους σε ευρώ βάσει της ισοτιμίας € /CHF κατά τον χρόνο εκταμίευσης του δανείου και χορήγησης σε € και 6. Να απαγορευτεί στην εναγόμενη η καταγγελία των συμβάσεων των δανείων εάν οι δανειολήπτες καταβάλουν τα ποσά των τοκοχρεωλυτικών δόσεων σε CHF στο ισόποσο τους σε ευρώ βάσει της ισοτιμίας € /CHF κατά τον χρόνο εκταμίευσης του δανείου και χορήγησης σε € 7. Να υποχρεωθεί να ανέχεται εκ μέρους των καταναλωτών την καταβολή των τοκοχρεωλυτικών δόσεων ή την καταβολή εξόφλησης μερικώς ή εφάπαξ του δανείου σε CHF στο ισόποσο τους σε ευρώ βάσει της ισοτιμίας € /CHF κατά τον χρόνο εκταμίευσης του δανείου και χορήγησης σε € ακόμα πιο ειδικά να ανέχεται η εναγόμενη την καταβολή εκ μέρους των καταναλωτών φυσικών και νομικών προσώπων την καταβολής της ορισθείσας από αυτήν τοκοχρεωλυτικής δόσης μετατρέποντας το καταβαλλόμενο από αυτούς ποσό σε ευρώ σε ελβετικό φράγκο με βάση την συναλλαγματική ισοτιμία που ίσχυε κατά τον χρόνο εκταμίευσης του δανείου. 8. Να παραλείπει η εναγόμενη να

επιδιώκει την τμηματική, ή την μερική ή την ολική εξόφληση των χορηγήσεων αυτών επί τη βάσει της τρέχουσας τιμής πώλησης του χορηγηθέντος νομίσματος κατά την ημέρα της καταβολής, αλλά μόνο επί της ισοτιμίας €/CHF κατά τον χρόνο εκταμίευσης του δανείου. 9. Σε περίπτωση καταγγελίας της σύμβασης, να παραλείπει να μετατρέπει το όποιο προκύπτει χρεωστικό υπόλοιπο σε ευρώ, με βάση την τρέχουσα τιμή πώλησης του ελβετικού φράγκου την ημέρα της καταγγελίας. 10. Να παύσει εκ μέρους της εναγομένης η κάθε είδους χρήση και έκδοση των αποσπασμάτων των εμπορικών βιβλίων και αντιγράφων των λογαριασμών εκ μέρους της εναγομένης, στα οποία να γίνεται υπολογισμός των δόσεων και τόκων κατόπιν μετατροπής του Ελβετικού Φράγκου σε Ευρώ, όχι με βάση την ισοτιμία ευρώ-Ελβετικού Φράγκου κατά τον χρόνο εκταμίευσης κάθε δανείου, αλλά βάσει της ισοτιμίας ευρώ- Ελβετικού Φράγκου, επί τη βάσει ισοτιμιών που ίσχυσαν σε μεταγενέστερα χρονικά διαστήματα. 11. Να υποχρεωθεί η εναγόμενη να προβεί στον συνυπολογισμό όλων των χρεώσεων, ήτοι τόκων δόσεων αλλά και καταβολών εκ μέρους των δανειοληπτών που έχουν γίνει κατόπιν μετατροπής του Ελβετικού Φράγκου σε Ευρώ με βάση την ισοτιμία ευρώ-Ελβετικού Φράγκου κατά τον χρόνο εκταμίευσης έκαστου δανείου, άλλως με βάση το ποσό των ευρώ που εκταμιεύτηκε και το συμβατικό επιτόκιο. 12. Να απέχει η εναγόμενη από την είσπραξη των απαιτήσεων με κάθε τρόπο αλλά και της καταγγελίας συμβάσεων των δανείων της παραπάνω κατηγορίας, έως ότου προβεί στον ορθό παραπάνω επανυπολογισμό και ενημερώσει τους δανειολήπτες με εξώδικη δήλωση επιδιδόμενη με δικαστικό επιμελητή. 13. Να απαγορευτεί στην εναγόμενη η κάθε είδους χρήση των έγγραφων των ρυθμίσεων και μειώσεων δόσεων σε τρίτους τόσο στα δάνεια της επίδικης κατηγορίας όσο και στα κάθε είδους και φύσης δάνεια της που περιέχουν, τον ΓΟΣ με τον οποίο ο καταναλωτής αναγνωρίζει την οφειλή του έναντι της εναγόμενης ως νόμιμη και ορθή, καθώς και η επίκληση της συμφωνίας αναγνώρισης χρέους βάσει του παραπάνω Γ.Ο.Σ. 14. Να απειληθεί σε βάρος της εναγομένης χρηματική ποινή 100.000€ για κάθε μια επιμέρους και ανά καταναλωτή

αλλά και κατά ημέρα παραβίαση του διατακτικού της εκδοθησομένης απόφασης εκάστης των παραπάνω υποχρεώσεων. 15. Το διατακτικό της εκδοθησομένης απόφασης να ισχύει για όλους τους Έλληνες και αλλοδαπούς καταναλωτές δανειολήπτες δανείων που χορήγησε η εναγόμενη σε αυτούς σε ελβετικό φράγκο άλλως με ρήτρα Ελβετικού Φράγκου αλλά και ιδίως για τα πρόσωπα που αναφέρονται στην παρούσα αγωγή τα οποία τυγχάνουν και μέλη του Σωματείου, στο οποίο ανακοινώνεται η δίκη, ώστε να παρέμβει αυτό και τα μέλη του σε αυτή. Τέλος ζητούν να συμψηφιστεί η δικαστική δαπάνη των διαδίκων.

Με αυτό το περιεχόμενο και αιτήματα η υπό κρίση (συλλογική), αγωγή, στην οποία σωρεύονται αντικειμενικώς και επικουρικώς περισσότερες αιτήσεις (άρθρο 218 και 219 ΚΠολΔ), αρμοδίως φέρεται προς συζήτηση ενώπιον του παρόντος Δικαστηρίου, το οποίο είναι καθ' ύλη και κατά τόπον αρμόδιο για την εκδίκαση της, προκειμένου να συζητηθεί κατά τη διαδικασία της εκούσιας δικαιοδοσίας (άρθρο 10 §§ 19, 20 εδ. α' ν. 2251/1994, 25 § 2 σε συνδυασμό με τις διατάξεις των άρθρων 741 επ. του ΚΠολΔ), δεδομένου ότι, α) κατόπιν απόφασης των διοικητικών συμβουλίων των εναγόντων, έχει ασκηθεί εντός της αποκλειστικής προθεσμίας των έξι μηνών από την τελευταία εκδήλωση της φερόμενης ως παράνομης συμπεριφοράς, που αποτελεί τη βάση της (άρθρο 10 παρ. 18 δ. α' του ν. 2251/1994) και β) τα ενάγοντα σωματεία έχουν, συσταθεί νόμιμα, τα καταστατικά τους έχουν εγκριθεί με αποφάσεις Πολιτικών Δικαστηρίων (βλ. τις υπ' αριθ. 4952/2007, 65/1996 και 05/1994 αντίστοιχα) και αριθμούν (πλην του πρώτου που είναι δευτεροβάθμιο), πάνω από 500 μέλη (απορριπτόμενου έτσι ως νόμω αβάσιμου του περί αντιθέτου ισχυρισμού της εναγόμενης), είναι ορισμένη (για την επιβαλλόμενη, κατά το άρθρο 216&1 ΚΠολΔ, πληρότητα της οποίας δεν χρειαζόταν η παράθεση άλλων επί πλέον στοιχείων), και νόμιμη, ως προς το υπό 1^Α, 2 και 3 αιτήματα και μόνον κατά το μέρος που αφορούν, στην μελλοντική απαγόρευση διατύπωσης, επίκλησης και χρήσης της

προπεριγραφόμενης ρήτηρας (που ρυθμίζει την αποπληρωμή των τοκοχρεωλυτικών δόσεων και τον υπολογισμό του άληκτου κεφαλαίου, με βάση την εκάστοτε ισχύουσα συναλλαγματική ισοτιμία ευρώ και ελβετικού φράγκου κατά την ημερομηνία της πληρωμής της δόσεως), στις συναλλαγές της εναγόμενης με καταναλωτές καθώς και στη μελλοντική απαγόρευση διατύπωσης, επίκλησης και χρήσης του επίμαχου όρου των πρόσθετων πράξεων της εναγόμενης για ρύθμιση οφειλής, καθόσον με τα αιτήματα αυτά, τα ενάγοντα επιδιώκουν τη λήψη απαγορευτικών και ρυθμιστικών μέτρων σε βάρος της εναγόμενης (προμηθευτή), προς το σκοπό της κατοχύρωσης του συλλογικού καταναλωτικού συμφέροντος, ερειδόμενη στις διατάξεις των άρθρων, 2 §§ 2, 6 και 7, 10 §§ 1, 2, 3, 4, 5, 16 εδ. α' του ν. 225 1/1994, 281, 200, 806 ΑΚ, 70, 907, 908 § 1 και 947 § 1 ΚΠολΔ. Αντίθετα, ως προς τα λοιπά υπό αριθμητικά 4 έως 14 αιτήματα, η κρινόμενη αγωγή θα πρέπει να απορριφθεί ως απαράδεκτη, δεδομένου ότι τα ενάγοντα σωματεία, με τα αιτήματα αυτά, κατατείνουν στην ικανοποίηση ατομικού καταναλωτικού συμφέροντος, καθότι τα ενάγοντα σωματεία (σύμφωνα και με τα προαναφερόμενα στην πρώτη πρόταση του νομικού συλλογισμού), νομιμοποιούνται, βάσει του καταστατικού τους σκοπού, να ασκούν συλλογική αγωγή για τη διαφύλαξη των συμφερόντων των καταναλωτών γενικά και να ζητούν να ληφθούν μέτρα ρυθμιστικά της αγοράς. Έτσι, έπεται ότι τα ως άνω αιτήματα που προδήλως κατατείνουν στην διασφάλιση του ατομικού καταναλωτικού συμφέροντος, ήτοι το αντικείμενό τους εμπίπτει στο πεδίο της ατομικής ένδικης προστασίας, θα πρέπει να απορριφθούν στο σύνολό τους ως απαράδεκτα, λόγω ελλείψεως ενεργητικής νομιμοποίησής τους (γενομένου δεκτού έτσι του σχετικού ισχυρισμού της εναγόμενης). Σημειώνεται ότι το υπό (15), αίτημα, με το οποίο ζητείται το διατακτικό της εκδοθείσόμενης απόφασης να ισχύσει στους αναφερόμενους Έλληνες και αλλοδαπούς καταναλωτές πρέπει να απορριφθεί ως μη νόμιμο, διότι τα όρια ισχύος της δικαστικής απόφασης προβλέπονται από τους δικονομικούς κανόνες δικαίου και δεν συνιστούν αντικείμενο δικαστικής διάγνωσης. Πρέπει, επομένως, η κρινόμενη

αγωγή να ερευνηθεί ως προς το μέρος, που κρίθηκε νόμιμη, για να κριθεί περαιτέρω ως προς την ουσιαστική της βασιμότητα.

Η εναγόμενη με τις νόμιμα κατατεθειμένες προτάσεις της, συνομολογεί την κατάρτιση μεταξύ αυτής και των αντισυμβαλλόμενων της καταναλωτών των επίδικων συμβάσεων με τους γενικούς όρους συναλλαγών, που αναφέρονται στην αγωγή, ισχυριζόμενη περαιτέρω, α) ότι είχε ρυθμίσει θεσμικά την προσυμβατική ενημέρωση, β) ότι οι επίδικοι γενικοί όροι συναλλαγών είναι σαφείς κατανοητοί, με ειδική αναφορά στον συναλλαγματικό κίνδυνο, και ως εκ τούτου νόμιμοι, β) ότι η προσφορά των δανείων σε ελβετικό φράγκο πραγματοποιήθηκε με φειδώ και σύμφωνα με τις προϋποθέσεις που έθετε η Τράπεζα της Ελλάδος (ΠΔΤΕ 2501/2002), γ) ότι κατά το προσυμβατικό στάδιο οι συναλλασσόμενοι καταναλωτές ενημερώνονταν από τους αρμόδιους υπαλλήλους της εναγόμενης σχετικά με τον τρόπο και τους παράγοντες μεταβολής του επιτοκίου αναφοράς καθώς και για τον κίνδυνο από ενδεχόμενη διακύμανση της συναλλαγματικής ισοτιμίας ελβετικού φράγκου και ευρώ, ε) ότι για την διευκόλυνση της κατανόησης των επιπτώσεων στις δόσεις των δανείων από ενδεχόμενη μεταβολή της, ως άνω, συναλλαγματικής ισοτιμίας ή του επιτοκίου οι αρμόδιοι υπάλληλοι της εναγόμενης έδιναν στους καταναλωτές ειδικά παραδείγματα, ε) ότι η εναγόμενη, στο πλαίσιο της προσυμβατικής ενημέρωσης των καταναλωτών και πέραν των ανωτέρω, φρόντισε να περιληφθεί στον επίμαχο (υπ' αριθ. 14), όρο των ένδικων συμβάσεων, ειδική επεξήγηση - δήλωση του δανειολήπτη και του τυχόν εγγυητή σχετικά με τη ανάληψη του συναλλαγματικού κινδύνου εκ μέρους των τελευταίων. Ο ισχυρισμός αυτός συνιστά (στο σύνολό του), ανεπτυγμένη άρνηση της αγωγής καθόσον με αυτόν η εναγόμενη προσθέτει στην αμφισβήτησή της άλλα, παλαιότερα και σύγχρονα με τα αγωγικά, πραγματικά περιστατικά με τα οποία δίνοντας άλλη εικόνα της πραγματικότητας θεμελιώνει την άρνησή της και ως εκ τούτου θα πρέπει να εξεταστεί στο πλαίσιο της αιτιολογημένης άρνησης της αγωγής (

261 ΚΠολΔ). Περαιτέρω και με βάση τα ανωτέρω, ισχυρίζεται επιπλέον ότι στην περίπτωση που κριθεί, μετά την πάροδο πολλών ετών, κατ' ουσίαν άκυρος ο επίδικος συμβατικός όρος (περί της καταβολής των δόσεων των επίδικων δανείων σύμφωνα με την συναλλαγματική ισοτιμία ευρώ και ελβετικού φράγκου) και ακυρωθεί ενώ λειτουργούσε και ήταν σύμφωνος με τις χρηματοοικονομικές συνθήκες, υπερβαίνει προφανώς τα όρια που θέτουν η καλή πίστη, τα χρηστά ήθη και ο κοινωνικός και οικονομικός σκοπός του δικαιώματος, η δε ενδεχόμενη αποδοχή του, ως άνω, ένδικου αγωγικού αιτήματος, θα επέφερε στην εναγόμενη τράπεζα ιδιαίτερα σημαντική οικονομική βλάβη. Ο ισχυρισμός αυτός, συνιστά ένσταση εφόσον με αυτόν (ισχυρισμό), η εναγόμενη προχωρεί στην πρόταση νέων πραγματικών γεγονότων από τα οποία προκύπτει κατάλυση του επίδικου δικαιώματος των εναγόντων, και είναι νόμιμος, ερειδόμενος στις διατάξεις των άρθρων 262 ΚΠολΔ και 281 ΑΚ. Συνεπώς πρέπει να εξεταστεί ως προς την ουσιαστική του βασιμότητα.

IV. Οι προσθέτως παρεμβαίνοντες, [Σωματείο με την επωνυμία «ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΔΑΝΕΙΟΛΗΠΤΩΝ ΣΕ ΕΛΒΕΤΙΚΟ ΦΡΑΓΚΟ», και μεμονωμένοι δανειολήπτες], επικαλούμενοι ειδικό έννομο συμφέρον, ζητούν να γίνει δεκτή η από 10-08-2015 αγωγή. Η παραπάνω ασκηθείσα προφορικά στο ακροατήριο και με εκτενή ανάπτυξη στις προτάσεις τους, πρόσθετη παρέμβαση αρμοδίως φέρεται προς συζήτηση ενώπιον του παρόντος Δικαστηρίου, το οποίο είναι καθ' ύλην και κατά τόπο αρμόδιο (31 ΚΠολΔ), είναι παραδεκτή και νόμιμη στηριζόμενη στις διατάξεις των άρθρων 68, 80 και 752 & 2 ΚΠολΔ. Συνεπώς πρέπει να εξεταστεί ως προς την ουσιαστική της βασιμότητα.

V. Ο προσθέτως παρεμβαίνων, Στυλιανός Σδρόλιας, επικαλούμενος ειδικό έννομο συμφέρον, ζητάει να γίνει δεκτή η αγωγή. Η παραπάνω ασκηθείσα προφορικά στο ακροατήριο και με εκτενή ανάπτυξη στις προτάσεις του, πρόσθετη παρέμβαση αρμοδίως φέρεται προς συζήτηση ενώπιον του παρόντος Δικαστηρίου, το οποίο είναι

καθ' ύλη και κατά τόπον αρμόδιο (31 ΚΠολΔ), είναι παραδεκτή και νόμιμη στηριζόμενη στις διατάξεις των άρθρων 68, 80 και 752 & 2 ΚΠολΔ. Συνεπώς πρέπει να εξεταστεί ως προς την ουσιαστική της βασιμότητα.

VI. Από την εκτίμηση των ενόρκων καταθέσεων των μαρτύρων των διαδικών που εξετάστηκαν στο ακροατήριο του Δικαστηρίου αυτού και οι οποίες περιέχονται στα ταυτάρια με την παρούσα απόφαση απομαγνητοφωνημένα πρακτικά δημόσιας συνεδρίασης (άρθρο 256 παρ. 1 και 3 του ΚΠολΔ, π.δ. 326/2001), από τις υπ' αριθ. 51.761/22-11-2016 και 51.762/22-11-2016, ένορκες βεβαιώσεις των μαρτύρων της εναγομένης Παντελή Σιγαρδελη και Ελένης Ριζάκου, ενώπιον της Συμβολαιογράφου Αθηνών Ειρήνης Εμμανουήλ Βασιλικάκη, κατόπιν νομότυπης και εμπρόθεσμης κλήσης των εναγόντων, σύμφωνα με την υπ' αριθ. 2028 ΣΤ/15-11-2016, έκθεση επίδοσης του δικαστικού επιμελητή της Περιφέρειας του Εφετείου Αθηνών με έδρα το Πρωτοδικείο Αθηνών Δημητρίου Ράπελλα, καθώς και όλα ανεξαιρέτως τα έγγραφα που επικαλούνται και προσκομίζουν οι διάδικοι, σε μερικά από τα οποία γίνεται παρακάτω ειδική μνεία [ΑΠ 4/2002, ΑΠ 250/2000 ΕλλΔνη 41(2000).980, ΑΠ 714/1993 ΕλλΔνη 36(1995).95, ΑΠ 438/1995 ΕλλΔνη 36(1995).83, ΑΠ 587/1992 ΕλλΔνη 35(1994).1278], χωρίς να παραλειφθεί η συνεκτίμηση κανενός [ΑΠ 980/2013 ΔΕΝ 69(2013).1430] και που εκτιμώνται ως αυτοτελή αποδεικτικά μέσα ή είναι πρόσφορα για τη συναγωγή δικαστικών τεκμηρίων, κατά τα άρθρα 336 παρ. 3 και 395 ΚΠολΔ [βλ. σχετ. ΑΠ 154/1992 ΕλλΔνη 33(1992).814, ΑΠ 179/1991 ΝοΒ 40(1992).1019], θεωρουμένων ως εγγράφων, των ανεπικύρωτων φωτοτυπιών εκ των πρωτότυπων εγγράφων (449 παρ. 2 ΚΠολΔ), τα οποία, ως αποδεικτικά μέσα που δεν πληρούν τους όρους του νόμου, λαμβάνονται υπόψη συμπληρωματικά (270 παρ. 2 εδάφιο 2 ΚΠολΔ), δηλαδή όχι απλώς επικουρικά, αλλά παράλληλα με τα αποδεικτικά μέσα που πληρούν τους όρους του νόμου [ΑΠ 1627/2010 ΕλλΔνη 52(2011).432, ΕφΑθ 884/2005 ΕλλΔνη 47(2006).1102], και των ιδιωτικών - εξώδικων γνωμοδοτήσεων

που προσκομίζονται από τους διαδίκους οι οποίες δεν μπορούν να θεωρηθούν ως πραγματογνωμοσύνες καθώς δεν διατάσσονται από το Δικαστήριο, δεν αποτελούν ιδιαίτερο αποδεικτικό μέσο, αλλά αντιμετωπίζονται ως έγγραφα και εκτιμώνται ελεύθερα από το Δικαστήριο [ΑΠ ΟΛ12/2005 ΧρΙΔ 6 (2006), ιδίως, ΑΠ 609/2007 Δ 38 92007), 755], καθώς και από τα κοινώς γνωστά γεγονότα (ΑΠ 116/2012 ΧρΙΔ 2012.426) και τα διδάγματα της κοινής πείρας, τα οποία λαμβάνονται υπόψη αυτεπαγγέλτως από το Δικαστήριο (άρθρο 336 παρ. 1 και 4 αντίστοιχα του ΚΠολΔ), τους ισχυρισμούς των διαδίκων, που περιέχονται στις έγγραφες προτάσεις τους, τις άμεσες και συναγόμενες από τους ισχυρισμούς τους, ομολογίες, παραγόμενης, από αυτές, πλήρους αποδείξεως (261- 352 ΚΠολΔ), και γενικά από την όλη αποδεικτική διαδικασία, αποδείχθηκαν τα ακόλουθα ουσιώδη κατά το άρθρο 335 ΚΠολΔ πραγματικά περιστατικά: Η εναγόμενη που κατέστη ειδική διάδοχος της τραπεζικής εταιρείας με την επωνυμία «ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ», είναι τραπεζική εταιρεία, μέλος της Ένωσης Ελληνικών Τραπεζών και λειτουργεί νόμιμα, ίδια δε σύμφωνα με τις διατάξεις του κ.ν. 2190/1920, του ν. 5076/31 « περί Α.Ε. και Τραπεζών», του ν. 2076/92 «ανάληψη και άσκηση δραστηριότητας πιστωτικών ιδρυμάτων», υποκείμενη στις αρμόδιες εποπτικές αρχές για το τραπεζικό σύστημα στην εποπτεία του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος (ν. 1266/82) και του ν. 3601/2007, που αντικατέστησε τον άνω νόμο, ως ισχύει τροποποιηθείς από το ν. 4024/2011 που ενσωμάτωσε την οδηγία 2009/111/ΕΚ στο ελληνικό δίκαιο. Πρόσφατα το θεσμικό πλαίσιο διευκρινίστηκε με το ν. 4261/2014, ο οποίος ενσωματώνει τις διατάξεις της Οδηγίας 2013/36/ΕΕ, η οποία σε συνδυασμό με τον Κανονισμό (ΕΕ), 575/2013, συνιστούν το νέο ενισχυμένο πλαίσιο εποπτείας των πιστωτικών ιδρυμάτων (Βασιλεία ΙΙΙ). Για λόγους συστηματικότητας και σαφήνειας καταργήθηκε ο ν. 3601/2007, ενώ οι διατάξεις που δεν σχετίζονται με την ενσωμάτωση ενωσιακής νομοθεσίας, μεταφέρθηκαν στο σύνολό τους στο ν. 4261/2014. Με την έναρξη του ενιαίου εποπτικού μηχανισμού, στις 04 Νοεμβρίου του

έτους 2014 η εποπτεία των πιστωτικών ιδρυμάτων (συμπεριλαμβανομένης και της εναγόμενης), ανατέθηκε, πλέον, στην Ε.Κ.Τ. Σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην ΠΔΤΕ 2325/1994, όπως ισχύει, επιτρέπεται από το έτος 1994 και έκτοτε, η χρηματοδότηση σε συνάλλαγμα φυσικών και νομικών προσώπων κατοίκων εσωτερικού από πιστωτικά ιδρύματα που λειτουργούν στην Ελλάδα, για την κάλυψη πάσης φύσεως αναγκών τους, στο εσωτερικό ή στο εξωτερικό, για τις οποίες επιτρέπεται αντίστοιχα η χρηματοδότηση σε δραχμές (τότε), υπό τους ακόλουθους όρους και προϋποθέσεις: α) Η διάρκεια, η τυχόν περίοδος ανανέωσης ή παράτασης των δανείων, το επιτόκιο και οι λοιποί όροι καθορίζονται ελεύθερα μεταξύ των συναλλασσόμενων μερών, β) στις χρηματοδοτήσεις που συνάπτονται σε συνάλλαγμα, μπορούν να χρησιμοποιηθούν ελεύθερα όλες οι χρηματοοικονομικές τεχνικές και παράγωγα προϊόντα, σύμφωνα με τα καθοριζόμενα στη παρ. Α1 της ΠΔΤΕ 2303/1994, γ) το προϊόν του δανείου μπορεί να διατεθεί και απ' ευθείας στο εξωτερικό μέσω της δανειστριάς τράπεζας για τους σκοπούς που αναφέρονται στην δανειακή σύμβαση ή να κατατεθεί σε λογαριασμό συναλλάγματος στην εν λόγω τράπεζα. Επιπλέον, σύμφωνα με την ως άνω πράξη, επιτρέπεται η μεταφορά συναλλάγματος από τη δανειστρία ή τη μεσολαβούσα τράπεζα και η κατάθεσή του σε άλλες τράπεζες καθ' όλη τη διάρκεια του δανείου. Η άνω πράξη του διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος τροποποιήθηκε, με την ΠΔΤΕ 2342/1994 και το άρθρο 5 & 1. Ν. 2842/2000. Επίσης, με την υπ' αριθ. 2501/31-10-2002, πράξη του διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος, με αντικείμενο την ενημέρωση των συναλλασσόμενων με τα πιστωτικά ιδρύματα για τους όρους που διέπουν τις συναλλαγές τους, καθιερωνόταν η υποχρέωση των πιστωτικών ιδρυμάτων να ενημερώνουν τους δανειολήπτες σχετικά με τον κίνδυνο από ενδεχόμενη διακύμανση της συναλλαγματικής ισοτιμίας και πιο συγκεκριμένα τα πιστωτικά ιδρύματα όφειλαν να προβαίνουν σε σαφή και αναλυτική περιγραφή των παραγόντων που προσδιορίζουν την απόδοση προϊόντων με εναλλακτικές παραδοχές ως προς τις κύριες συνιστώσες του προϊόντος (εξέλιξη συναλλαγματικής ισοτιμίας),

παραθέτοντας δύο τουλάχιστον αντιπροσωπευτικά παραδείγματα. Από το έτος 2006 μέχρι και τα τέλη του έτους 2009, παρατηρήθηκε αυξητική τάση στη σύναψη στεγαστικών δανείων σε ελβετικό φράγκο. Αυτό οφειλόταν, τόσο στην διαφημιστική προώθηση των εν λόγω δανείων από τις τράπεζες (συμπεριλαμβανομένης και της εναγόμενης), όσο και στο γεγονός της σημαντικής αύξησης του επιτοκίου Euribor κατά την ως άνω χρονική περίοδο, καθόσον το επιτόκιο 1M Euribor αυξήθηκε από 2,399% στις 02-01-2006 σε 5,197% στις 08-10-2008. Η παραπάνω αύξηση του επιτοκίου Euribor, διαμόρφωσε το συνολικό κόστος δανεισμού σε ευρώ σε υψηλά επίπεδα, λαμβάνοντας υπόψη και το περιθώριο επιτοκίου. Συγκεκριμένα, η εναγόμενη μπορούσε να δανείζεται στην διατραπεζική αγορά ελβετικά φράγκα με το επιτόκιο Ilbor Λονδίνου και να προβαίνει σε δανεισμό, με αποτέλεσμα, συγκρινόμενα τα δάνεια σε ευρώ να εμφανίζουν επιτοκιακό πλεονέκτημα, διότι τα δάνεια σε ευρώ συνδέονταν με το παρεμβατικό επιτόκιο της ΕΚΤ ή το Euribor. Με τα δεδομένα αυτά, αποφασίστηκε από την εναγόμενη η διάθεση νέων στεγαστικών δανείων σε ελβετικό φράγκο καθώς και ο σχεδιασμός προώθησης αυτών των προϊόντων από το παραγωγικό της δίκτυο στους καταναλωτές. Για την αποτελεσματική διάθεση του νέου αυτού προϊόντος, τα υποκαταστήματα της εναγόμενης λάμβαναν οδηγίες από την διεύθυνση πωλήσεων της τελευταίας σύμφωνα με τις οποίες όφειλαν να προβάλλουν κατάλληλα στη δυνητική πελατεία τους (καταναλωτές), τόσο τα πλεονεκτήματα του νέου προϊόντος (χαμηλό επιτόκιο, διαχρονική σταθερότητα στην ισοτιμία ελβετικού φράγκου/ευρώ, κ.α.), όσο και τις απλοποιημένες και τυποποιημένες διαδικασίες χορήγησής του. Εν προκειμένω, η πρώην Εμπορική Τράπεζα, όσο και η εναγόμενη Τράπεζα, διένειμαν στο υπαλληλικό προσωπικό τους εγκυκλίους. Καθ' όσον αφορά στην πρώην Εμπορική Τράπεζα στη με αριθμό 44681/2007 εγκύκλιο και τη με αριθμό 447 διευκρινιστική αυτής περιγράφεται αναλυτικά μία συγκεκριμένη διαδικασία σύμφωνα με την οποία η Τράπεζα δημιούργησε και διέθεσε το προϊόν Στεγαστικό Δάνειο σε Ελβετικό Φράγκο. Στην εγκύκλιο, επισημαίνεται ότι το προϊόν αυτό φέρει

δύο σημαντικούς κινδύνους, που είναι σε θέση να μειώσουν ή και να εξανεμίσουν το πλεονέκτημα της χαμηλότερης τιμολόγησης. Ο ένας είναι ο συναλλαγματικός κίνδυνος κατά την πληρωμή των δόσεων και την εξόφληση του δανείου σε ελβετικό φράγκο που μπορεί να προέλθει από την ανατίμηση του ελβετικού φράγκου έναντι του ευρώ και ο δεύτερος, η σύγκλιση του επιτοκίου αναφοράς (Libor CHF) του κυμαινόμενου επιτοκίου σε σχέση με τα επιτόκια του ευρώ ή και η ταυτόχρονη λειτουργία και των δύο αυτών παραγόντων μαζί. Μια σύγκλιση των επιτοκίων των δύο νομισμάτων γενικότερα μπορεί να καταστήσει τα δάνεια της μορφής αυτής λιγότερα ελκυστικά. Ρητά, σημειώνεται στην Εγκύκλιο ότι η επιθυμητή πελατεία στην οποία απευθύνεται το προϊόν Στεγαστικό Δάνειο σε Ελβετικό Φράγκο είναι εκείνη που αντιλαμβάνεται, αναλαμβάνει και είναι σε θέση να διαχειριστεί τους κινδύνους που προέρχονται από τις συναλλαγματικές διαφορές και την ενδεχόμενη συρρίκνωση της διαφοράς των επιτοκίων με αυτά του ευρώ. Προς το σκοπό κατανόησης του συναλλαγματικού κινδύνου, η πρώην Εμπορική Τράπεζα κυκλοφόρησε δύο έντυπα προσυμβατικής ενημέρωσης που δίδονταν σε όσους επιθυμούσαν να λάβουν στεγαστικό δάνειο σε ελβετικό φράγκο, το έντυπο ΠΡΟΣΥΜΒΑΤΙΚΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΣΤΕΓΑΣΤΙΚΟ ΔΑΝΕΙΟ ΣΕ ΕΛΒΕΤΙΚΟ ΚΥΜΑΙΝΟΜΕΝΟ και το έντυπο ΠΡΟΣΥΜΒΑΤΙΚΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΣΤΕΓΑΣΤΙΚΟ ΕΛΒΕΤΙΚΟ ΣΤΑΘΕΡΟ. Στο έντυπο ΠΡΟΣΥΜΒΑΤΙΚΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ - ΣΤΕΓΑΣΤΙΚΟ ΔΑΝΕΙΟ ΣΕ ΕΛΒΕΤΙΚΟ ΚΥΜΑΙΝΟΜΕΝΟ αναφέρονται τρία παραδείγματα: Στο πρώτο παράδειγμα, το οποίο αναγράφεται για την κατανόηση του συναλλαγματικού κινδύνου, αναφέρεται ότι, «Εστω ότι δανειοδοτείστε για 100.000 Ευρώ μέσω του προγράμματος «Στεγαστικό Ελβετικό Κυμαινόμενο» και έχετε λάβει δάνειο 148.000 ελβετικά φράγκα. Η ενδεικτική μηνιαία δόση σε ελβετικά φράγκα, για δάνειο διάρκειας 30 ετών (χωρίς περίοδο χάριτος) με βασικό επιτόκιο συναλλάγματος Libor 1M + περιθώριο 3,00% = 3,32 % (+0,12) κυμαινόμενο θα είναι περίπου 659,64 ελβετικά φράγκα ή με τιμή πώλησης της ισοτιμίας EYR/CHF (στην Τράπεζα) διαμορφωθεί στο 1,48 ενδεικτικά 445,70 ευρώ). Εάν υποθετικά η τιμή πώλησης της ισοτιμίας EYR/CHF

(στην Τράπεζα) διαμορφωθεί στο 1,35 μετά από 3 έτη το ενδεικτικό ποσό της δόσης θα είναι 488,62 ευρώ. Επιπλέον, μετά την πρώτη τριετία του δανείου, το οφειλόμενο άληκτο κεφάλαιο θα είναι 139.087,36 ελβετικά φράγκα ή 103.027,67 ευρώ περίπου. Δηλαδή εάν θελήσετε να προεξοφλήσετε το δάνειο σας σε Ευρώ τη στιγμή εκείνη θα πρέπει, πέραν των καταβολών που θα έχετε κάνει σε ευρώ τα 3 έτη, να καταβάλετε 103.027,67 ευρώ αντί του ποσού των 93.977,94 ευρώ που θα οφείλατε εάν δεν είχε μεσολαβήσει η ανατίμηση. Επιπροσθέτως, η συνολική επιβάρυνση κατά τόκους και κεφάλαιο 237.470,10 ελβετικών φράγκων θα διαμορφώσει το ποσό που καταβάλλεται συνολικά σε 175.903,77 ευρώ έναντι του ποσού 160.452,77 ευρώ χωρίς ανατίμηση. Αντίστροφα, εάν υποθετικά η τιμή πώλησης της ισοτιμίας EYR/CHF (στην Τράπεζα) διαμορφωθεί στο 1,50 το ενδεικτικό ποσό της δόσης θα είναι 439,76 ευρώ. Επιπλέον, μετά την πρώτη τριετία του δανείου, το οφειλόμενο άληκτο κεφάλαιο θα είναι 139.087,36 ελβετικά φράγκα ή 92.724,91 ευρώ. Πρακτικά δηλαδή επωφελείστε στην περίπτωση αύξησης π/ς ισοτιμίας ευρώ / ελβετικού φράγκου. Αντίστροφα, εάν μειωθεί η ισοτιμία ευρώ / ελβετικού φράγκου επιβαρύνεστε με επιπλέον κόστος στην αποπληρωμή του δανείου σε ευρώ.» Στο αυτό έντυπο αναφέρεται το παράδειγμα 2, το περιεχόμενο του οποίου δεν αφορά την εξεταζόμενη περίπτωση, όπως επίσης και το τρίτο παράδειγμα που αφορά στην κατανόηση του συναλλαγματικού κινδύνου των δανείων σε ελβετικό νόμισμα κατά την εκταμίευση - απόδοση δανείου από το λογαριασμό καταθέσεων με μετατροπή σε ευρώ, παρατίθεται το εξής παράδειγμα: «έστω ότι δανειοδοτείστε για 100.000 € μέσω του προγράμματος «Στεγαστικό Ελβετικό Κυμαινόμενο» και έχετε λάβει δάνειο 148.000 ελβετικά φράγκα (CHF) το οποίο εκταμιεύεται τμηματικά και αποδίδεται από τον καταθετικό λογαριασμό συναλλάγματος (CHF) με μετατροπή σε ευρώ. Έστω ότι το δάνειο εκταμιεύεται και αποδίδεται τμηματικά και η α' απόδοση / ανάληψη του δανείου ανέρχεται σε 65.000 CHF η οποία πραγματοποιείται με την ισοτιμία τιμής αγοράς EYR/CHF 1,54. Αφού τα ελβετικά φράγκα μετατραπούν με την ισοτιμία αυτή θα λάβετε το ποσό των 42.207,79

Ευρώ περίπου. Έστω ότι το ποσό της β' τμηματικής απόδοσης/ανάληψης του δανείου (το 2^ο μήνα) ανέρχεται και πάλι στο ποσό των 65.000 CHF ενώ λόγω της παρέλευσης κάποιου χρονικού διαστήματος η ισοτιμία της τιμής αγοράς EYR/CHF στην Τράπεζα έχει διαμορφωθεί σε 1,56, δηλαδή το ελβετικό φράγκο έχει υποτιμηθεί έναντι του ευρώ. Με την ισοτιμία αυτή θα λάβετε το ποσό των 41.666,67 Ευρώ περίπου. Έστω ότι κατά την γ' τμηματική απόδοση / ανάληψη του δανείου (τον 3^ο μήνα) η ισοτιμία της τιμής αγοράς EYR/CHF στην Τράπεζα έχει διαμορφωθεί σε 1,58, δηλαδή το ελβετικό φράγκο έχει εξακολουθήσει να υποτιμάται έναντι του ευρώ. Το εναπομένον ποσό του δανείου σε ελβετικό φράγκο ανέρχεται σε 18.000 CHF. Με την ισοτιμία αυτή θα λάβετε το ποσό των 11.392,40 ευρώ περίπου. Αθροίζοντας τα παραπάνω ποσά του δανείου που αποδόθηκαν τμηματικά σε ευρώ, διαπιστώνουμε ότι ανέρχονται σε 95.266,86 ευρώ και υπολείπονται έναντι του υπολογισθέντος με την αρχική ισοτιμία ποσού του δανείου των 100.000 ευρώ κατά 4.733,14 ευρώ. Σύνολο εκταμιευθέντων τμηματικά EYΡΩ = 42.207,79 + 41.666,67 + 11.392,40 = 95.266,86 EYΡΩ.» που μάλιστα χρησιμοποιεί λανθασμένα τη φράση «υποτίμηση του ελβετικού φράγκου έναντι του ευρώ» για να καταδείξει την αύξηση της αξίας του πρώτου νομίσματος έναντι του δεύτερου.

Περαιτέρω, στο έντυπο ΠΡΟΣΥΜΒΑΤΙΚΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ - ΣΤΕΓΑΣΤΙΚΟ ΔΑΝΕΙΟ ΕΛΒΕΤΙΚΟ ΦΡΑΓΚΟ ΣΤΑΘΕΡΟ, παρατίθενται τυποποιημένα παραδείγματα περιπτώσεων διαμόρφωσης των μηνιαίων δόσεων σε ελβετικό φράγκο κατ' εφαρμογή ενδεικτικών διακυμάνσεων (θετικής, αρνητικής αλλά και σταθερής) της ισοτιμίας των δύο νομισμάτων, όπως προέκυπτε κατά την τελευταία τριετία κατά το χρόνο της ενημέρωσης. Συγκεκριμένα, στη σελίδα 10 του ανωτέρω ενημερωτικού εντύπου προσυμβατικής ευθύνης παρατίθεται το παράδειγμα 1 - ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ ΤΟΥ ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΙΚΟΥ ΚΙΝΔΥΝΟΥ ΤΩΝ ΔΑΝΕΙΩΝ ΣΕ ΕΛΒΕΤΙΚΟ ΝΟΜΙΣΜΑ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΞΟΦΛΗΣΗ, από το οποίο προκύπτει ότι ενώ ο πελάτης επωφελείται στην περίπτωση

αύξησης της ισοτιμίας ευρώ /ελβετικού φράγκου, η οποία όμως είναι σε ιστορικά υψηλά επίπεδα, αντίστροφα εάν μειωθεί η ισοτιμία ευρώ /ελβετικού φράγκου επιβαρύνεται με επιπλέον κόστος στην αποπληρωμή του δανείου σε ευρώ. Ειδικότερα, απεικονίζεται στο παράδειγμα αυτό η αυξομείωση της ισοτιμίας και οι συνέπειες αυτής στο οφειλόμενο άληκτο κεφάλαιο. Σύμφωνα με αυτό, εάν η τρέχουσα τιμή αγοράς του ελβετικού φράγκου είναι υποθετικά 1,65, δηλαδή 1 ευρώ = 1,65 CHF και ληφθεί δάνειο 135.000 CHF, το ποσό δόσης θα είναι € 428 και η ισοτιμία τυχόν διαμορφωθεί σε 1 ευρώ = 1,47 CHF. τότε σημειώνεται ότι μετά την πρώτη 3ετία του δανείου το οφειλόμενο άληκτο κεφάλαιο θα είναι CHF 154.547 ή € 105.073. Αντίστροφα, εάν η ισοτιμία διαμορφωθεί σε 1€ = 1,68 CHF, τότε το ενδεικτικό ποσό δόσης θα είναι 420,50 €, και μετά την πρώτη 3ετία του δανείου, το οφειλόμενο άληκτο κεφάλαιο θα είναι CHF 154.547 ή € 91.939. Ακολουθούν δε άλλα δύο παραδείγματα στο έντυπο προσυμβατικής ευθύνης. Ειδικότερα, στο παράδειγμα 2 αναλύεται εκτενώς το κόστος στην περίπτωση της εφάπαξ εκταμίευσης με τμηματικές αναλήψεις του δανείου στις περιπτώσεις (α) κατάθεσης ποσού του δανείου σε λογαριασμό συναλλάγματος και (β) μετατροπής σε ευρώ και κατάθεση αυτού σε καταθετικό λογαριασμό premium αποταμιευτικό. Και ήτοι: «(α) με κατάθεση του ποσού του δανείου σε λογαριασμό συναλλάγματος, έστω ότι δανειοδοτείστε για 100.000 € δηλαδή περίπου 165.000 CHF και η απόδοση του δανείου σας πραγματοποιείται με εφάπαξ εκταμίευση του ποσού και δέσμευσή του σε καταθετικό λογαριασμό συναλλάγματος (CHF), από τον οποίο θα διενεργούνται τμηματικές αναλήψεις ανάλογα με την πρόοδο των εργασιών. Αν υποθέσουμε ότι η πρώτη ανάληψη (όλου του ποσού) πραγματοποιείται μετά από 1 μήνα, το κόστος που επιβαρύνεστε αντιστοιχεί στη διαφορά μεταξύ των μηνιαίων τόκων του δανείου για όλο το ποσό (165.000 CHF), δηλαδή 429 CHF και των μηνιαίων τόκων του λογαριασμού καταθέσεων σε συνάλλαγμα (CHF) $(165.000 * 1,10\% / 12) = 151,25$ CHF δηλαδή το κόστος σας θα ισούται με $429 \text{ CHF} - 151,25 \text{ CHF} = 277,75 \text{ CHF}$ ή

168,33 €. (β) με μετατροπή σε ευρώ και κατάθεση αυτού σε καταθετικό λογαριασμό premium αποταμιευτικό, έστω ότι δανειοδοτείστε για 100.000 € δηλαδή περίπου 164.000 CHF και η απόδοση του δανείου σας πραγματοποιείται με εφάπαξ εκταμίευση του ποσού και δέσμευσή του σε καταθετικό λογαριασμό premium αποταμιευτικό από τον οποίο θα διενεργούνται τμηματικές αναλήψεις ανάλογα με την πρόοδο των εργασιών. Αν υποθέσουμε ότι η πρώτη ανάληψη (όλου του ποσού) πραγματοποιείται μετά από 1 μήνα, το κόστος που επιβαρύνεστε αντιστοιχεί στη διαφορά μεταξύ των μηνιαίων τόκων του δανείου για όλο το ποσό (100.000 Ευρώ), δηλαδή 260 Ευρώ και των μηνιαίων τόκων του λογαριασμού premium ($100.000 * 3,25\% / 12$) = 270,83 Ευρώ, δηλαδή το κόστος σας θα ισούται με τη διαφορά $260 € - 270,83 € = 10,83 €$.»

Στο δε παράδειγμα 3, στην περίπτωση τμηματικών εκταμιεύσεων αναφέρεται ότι, «έστω ότι χρειάζεστε 100.000 € και επιθυμείτε να δανειοδοτηθείτε μέσω του προγράμματος Στεγαστικό Ελβετικό Κυμαινόμενο. Εάν η τρέχουσα τιμή αγοράς (ισοτιμία ΕΚΤ) του ελβετικού φράγκου είναι υποθετικά 1,65 (δηλαδή 1ευρώ = 1,65 ελβετικά φράγκα) θα υπογραφεί τελικά δάνειο 165.000 ελβετικών φράγκων (CHF). Έστω ότι η α' εκταμίευση του δανείου ανέρχεται σε 65.000 CHF και πραγματοποιείται με την ίδια ισοτιμία. Αφού τα ελβετικά φράγκα μετατραπούν με την ισοτιμία αυτή θα λάβετε το ποσό των 39.394 ευρώ. Έστω ότι το ποσό της β' εκταμίευσης του δανείου ανέρχεται και πάλι στο ποσό των 65.000 CHF ενώ λόγω της παρέλευσης κάποιου χρονικού διαστήματος η ισοτιμία ΕΥΡ/CHF έχει διαμορφωθεί σε 1,68, δηλαδή το ελβετικό φράγκο έχει υποτιμηθεί έναντι του ευρώ. Με την ισοτιμία αυτή θα λάβετε το ποσό € 38.690. Έστω δε ότι κατά τη γ' εκταμίευση του δανείου η ισοτιμία ΕΥΡ/ CHF έχει διαμορφωθεί σε 1,70, δηλαδή το ελβετικό φράγκο έχει εξακολουθήσει να υποτιμάται έναντι του ευρώ. Το εναπομένον ποσό του δανείου σε ελβετικό φράγκο ανέρχεται σε 35.000 CHF. Με την ισοτιμία αυτή θα λάβετε το ποσό των 20.588 ΕΥΡΩ. Αθροίζοντας τα παραπάνω ποσά του δανείου που αποδόθηκαν σε ευρώ,

διαπιστώνουμε ότι ανέρχονται σε 98.672 ΕΥΡΩ και υπολείπονται έναντι του υπολογισθέντος με την αρχική ισοτιμία ποσού του δανείου των 100.000 ΕΥΡΩ κατά 1.328 ΕΥΡΩ. Σύνολο εκταμιευθέντων τμηματικά ΕΥΡΩ = 39.394 + 38.690 + 20.588 = 98.672 ΕΥΡΩ. Με βάση τη δυνατότητα εφάπαξ εκταμίευσης του συνολικού ποσού σε ελβετικό φράγκο, της άμεσης μετατροπής του σε ευρώ και της κατάθεσης του στο λογαριασμό premium αποταμιευτικό που προσφέρει η Τράπεζα, στο παραπάνω παράδειγμα διασφαλίζεται το αρχικό ποσό των 100.000 ΕΥΡΩ και μάλιστα με όφελος για τον πελάτη όπως φαίνεται στο παραπάνω παράδειγμα (2) περίπου 80 ευρώ στη διάρκεια της περιόδου χάριτος (1 έτος).». Η πρώην Εμπορική Τράπεζα, σύμφωνα με την προαναφερθείσα Εγκύκλιο που είχε εκδώσει, θα ενέκρινε τη χορήγηση των συγκεκριμένων στεγαστικών δανείων εφόσον διαπίστωνε ότι κατέστη σαφής στους αιτούντες το συγκεκριμένο δανειακό προϊόν ο συναλλαγματικός κίνδυνος (σελίδα 3 της Εγκυκλίου με αριθμό 44681), αξιολογώντας τούτο κατά περίπτωση και κατόπιν χορηγούσε έγκριση για την χορήγηση των δανείων αυτών ακολουθώντας ειδική εγκριτική διαδικασία ως προς αυτά, αφού η έγκριση τους πραγματοποιούνταν μόνο από ανώτερο εγκριτικό κλιμάκιο (σελίδα 2 της Εγκυκλίου με αριθμό 44681) που το χορηγούσε όταν το ποσό χορήγησης υπερέβαινε το ποσό CHF 100.000. Στο πλαίσιο αυτό, οι υπάλληλοι του καταστήματος της πρώην Εμπορικής Τράπεζας διαβίβαζαν την αίτηση χορήγησης δανείου στο ανώτερο κλιμάκιο της Τραπεζής και ανέμεναν την έγκριση ή απόρριψη αυτού. Αλλά και η εναγόμενη Τράπεζα εξέδωσε επίσης την υπ' αριθ. 234/12.10.2006 δική της εγκύκλιο της, αποτελούμενη από μία και μισή σελίδα δυνάμει της οποίας απηύθυνε οδηγίες προς τους υπαλλήλους της ως προς το νέο αυτό προϊόν, και αφετέρου Έντυπο Προσυμβατικής Ευθύνης στο οποίο παρατίθενται, μεταξύ άλλων, οδηγίες προς τους αιτούμενους να λάβουν τέτοιου είδους δάνεια καθώς και αναλυτικά παραδείγματα της συναλλαγματικής ισοτιμίας. Σύμφωνα με την εγκύκλιο εντός τεσσάρων γραμμών στη σελίδα 2, αναγράφεται ότι "είναι προφανές ότι το χαμηλό επιτόκιο δανεισμού του προγράμματος σε σχέση με τα αντίστοιχα

επιτόκια των δανείων σε ευρώ είναι ιδιαίτερα ελκυστικό, όμως συνιστάται στους αρμοδίους λειτουργούς των Καταστημάτων, σε κάθε επικείμενη πώληση, να επισημαίνουν στον υποψήφιο δανειολήπτη ότι η χορήγηση στεγαστικού δανείου σε ξένο νόμισμα, εγκυμονεί συναλλαγματικό κίνδυνο λόγω των διακυμάνσεων της ισοτιμίας των νομισμάτων". Επίσης, προσκομίστηκε έντυπο, που τιτλοφορείται μόνο ως ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ, για το οποίο η εναγομένη ισχυρίζεται ότι αφορά σε "προσυμβατική ενημέρωση" και φέρει την ημερομηνία 23-01-2015, χωρίς ωστόσο να αποδειχθεί ότι με αυτό γινόταν πράγματι αποτελεσματική προσυμβατική ενημέρωση των δανειοληπτών. Στο εν λόγω έντυπο, περιλαμβάνεται τυποποιημένο παράδειγμα τριών περιπτώσεων διαμόρφωσης των δόσεων του δανειολήπτη σε ελβετικό φράγκο κατ' εφαρμογή ενδεικτικής θετικής και αρνητικής διακύμανσης της ισοτιμίας των δύο νομισμάτων, όπως προέκυπτε κατά την τελευταία τριετία. Συγκεκριμένα, εάν ο δανειολήπτης αιτούνταν για την εξυπηρέτηση των αναγκών του ποσό δανείου Ευρώ 100.000, και επιθυμεί η χρηματοδότησή του να γίνει σε CHF θα λάβει ποσό δανείου 138.930 CHF, εάν η ισοτιμία είναι 1 Ευρώ = 1,3893 Ελβετικά Φράγκα. Περαιτέρω, κατά την πρώτη εκτοκιστική περίοδο, ανάλογα με τη διακύμανση της συναλλαγματικής ισοτιμίας, ο δανειολήπτης θα κληθεί να πληρώσει: α) έστω με ισοτιμία 1,3893 Ελβετικά Φράγκα για κάθε 1 Ευρώ: Ευρώ 100 για κάθε 138,93 Ελβετικά Φράγκα που οφείλει. Συνεπώς, το Ελβετικό Φράγκο δεν έχει μεταβληθεί σε αξία και το κόστος χρηματοδότησης δεν μεταβάλλεται. β) έστω με ισοτιμία 1,6847 Ελβετικά Φράγκα για κάθε 1 Ευρώ: Ευρώ 82,47 για κάθε 138,93 Ελβετικά Φράγκα που οφείλει. Συνεπώς, το Ελβετικό Φράγκο έχει υποτιμηθεί σε αξία και το κόστος χρηματοδοτήσεως αντιστοίχως μειώνεται, και γ) έστω με ισοτιμία 1,3734 Ελβετικά Φράγκα για κάθε 1 Ευρώ: Ευρώ 101,16 για κάθε 138,93 Ελβετικά Φράγκα που οφείλει. Συνεπώς, το Ελβετικό Φράγκο έχει ανατιμηθεί σε αξία και το κόστος χρηματοδοτήσεως αντιστοίχως αυξάνεται. Με τις δύο αυτές εγκυκλίους τα αρμόδια στελέχη των υποκαταστημάτων της εναγόμενης όφειλαν να ενημερώνουν, τους

υποψήφιους δανειολήπτες για την πλήρη κατανόηση του συναλλαγματικού κινδύνου που αναλάμβαναν με τη λήψη στεγαστικού δανείου σε ελβετικό φράγκο. Ωστόσο από τις οδηγίες αυτές, που εμπεριέχονται και συνοψίζονται στην παραπάνω εγκύκλιο της εναγόμενης, δεν προέκυπτε, κατά πρώτον, εάν η ενημέρωση για τον συναλλαγματικό κίνδυνο που αναλάμβαναν οι καταναλωτές με την ως άνω σύμβαση δανείου σε ελβετικό φράγκο, θα ήταν έγγραφη ή προφορική και κατά δεύτερον δεν αναφερόταν ο τρόπος με τον οποίο οι αρμόδιοι υπάλληλοι της ενάγουσας θα ενημέρωναν τους δανειολήπτες (δηλ. δεν δίνονταν οδηγίες για τον τρόπο παρουσίασης των άνω παραδειγμάτων) ώστε να εξασφαλιζόταν, με βεβαιότητα, ότι οι τελευταίοι θα είχαν κατανοήσει την επικινδυνότητα του εν λόγω προϊόντος, δεδομένου ότι η διακύμανση της συναλλαγματικής ισοτιμίας του ελβετικού φράγκου με το ευρώ, εξαρτάται, σύμφωνα με τα διδάγματα της κοινής πείρας, από μια σειρά απρόβλεπτων προσδιοριστικών παραγόντων, όπως, α) οι κοινωνικοπολιτικές - οικονομικές συνθήκες, οι οποίες μπορεί να προκαλέσουν αύξηση στη ζήτηση για συναλλαγές και ξένο νόμισμα, οδηγώντας στην πτώση της αξίας του εγχώριου νομίσματος, β) ο πληθωρισμός, ο οποίος αν βρίσκεται σε υψηλά επίπεδα, συνεπάγεται για μια χώρα, μειωμένη ζήτηση για το εθνικό της νόμισμα από τα υπόλοιπα κράτη, γ) από τα προσφερόμενα προϊόντα και τις υπηρεσίες των ξένων κρατών όπου δεν υπάρχει δυνατότητα απόκτησής τους στην εγχώρια αγορά και ως εκ τούτου η ζήτηση συναλλάγματος για την εισαγωγή τους, θα σημειώσει αύξηση, δ) από το ισοζύγιο πληρωμών και το έλλειμα ενός κράτους, ε) από τον τρόπο δράσης, τις ανακοινώσεις και τις πολιτικές ενός κράτους και της κεντρικής του τράπεζας, κ.α.. Ως εκ τούτου οι περί αντιθέτου ισχυρισμοί της εναγόμενης ότι η συναλλαγματική ισοτιμία αποτελεί διαγνωστό αντικειμενικό μέτρο, θα πρέπει να απορριφθούν δεδομένου ότι, όπως ανωτέρω αναλύεται, α) ο προσδιορισμός της συναλλαγματικής ισοτιμίας δεν προέρχεται από αυστηρά θεσπισμένους και «εκ των προτέρων διαμορφωμένους διεθνείς μηχανισμούς», αλλά, αντιθέτως, εξαρτάται από αναρίθμητους και

απροσδιόριστους παράγοντες που είναι αδύνατο να προβλεφθούν τόσο από τον μέσο καταναλωτή – δανειολήπτη, όσο και από ειδικούς και έμπειρους οικονομολόγους και β) όφειλε η εναγόμενη να φροντίσει για την προσήκουσα ενημέρωση των δυνητικών δανειοληπτών και δη για την αποτελεσματική υλοποίηση όσων αναφέρονται στην ανωτέρω εγκύκλιό της, πριν από τη σύναψη της σύμβασης, η οποία αποτελεσματική υλοποίηση της πληροφόρησης και ενημέρωσης, σχετικά με τους συμβατικούς όρους και τις συνέπειές τους, που ήταν κεφαλαιώδους σημασίας για τους καταναλωτές, οι οποίοι κλήθηκαν να αποφασίσουν αν επιθυμούν να δεσμευτούν από τους προδιατυπωμένους από αυτή όρους δεν αποδείχθηκε. Επιπλέον, δεν γινόταν σαφής διάκριση στην προαναφερθείσα εγκύκλιο, εάν η ενημέρωση επί του επίδικου προϊόντος θα γινόταν από ειδικούς και έμπειρους υπαλλήλους της ενάγουσας, οι οποίοι θα είχαν την απαιτούμενη γνώση και πιστοποίηση για την προώθηση ενός τέτοιου πολυσύνθετου προϊόντος. Μάλιστα η εγκύκλιος της εναγομένης Τράπεζας ήταν ιδιαίτερα φειδωλή στο περιεχόμενο της ενημέρωσης των δανειοληπτών της από τους υπαλλήλους της, αφού σε τέσσερις γραμμές τους επισήμανε τον απορρέοντα από τη μεταβολή της συναλλαγματικής ισοτιμίας κίνδυνο και επιπλέον κατά τη φράση που χρησιμοποιήθηκε τους υποδείκνυε ότι «συνιστάται» αλλά δεν τους υποχρέωνε να προβαίνουν σε ενημέρωση.

Πέραν των ανωτέρω, θα πρέπει να σημειωθεί ότι τα δύο, επισυναπτόμενα παραδείγματα της εναγόμενης ήταν παραπλανητικά σε σχέση με την πολυπλοκότητα των επίδικων δανείων καθόσον περιορίζονταν σε αναφορές με χαμηλό επιτόκιο και μικρές δόσεις, παραλείποντας κάθε αναφορά στον ενδεχόμενο συνδυασμό ανατίμησης του ελβετικού φράγκου και αύξησης του επιτοκίου. Ειδικότερα, τα εν λόγω παραδείγματα (τα οποία παρουσιάζονται κατά τέτοιο τρόπο ώστε να φαίνονται υπέρ του καταναλωτή), εναρμονίζονταν με την προηγούμενη, βασική, οδηγία της εναγόμενης προς το παραγωγικό της δίκτυο, σύμφωνα με την οποία υποχρεούνταν οι

υπάλληλοι των υποκαταστημάτων της εναγόμενης να τονίζουν στους δυνητικούς δανειολήπτες, τα πλεονεκτήματα του επίδικου δανείου (χαμηλό επιτόκιο, διαχρονική σταθερότητα στην ισοτιμία ελβετικού φράγκου/ευρώ, κ.α.) και τις απλοποιημένες και τυποποιημένες διαδικασίες χορήγησής του ώστε να εμφανίζεται, το εν λόγω προϊόν, άκρως ελκυστικό. Αφετέρου όμως δεν αναφέρονταν, με απτά παραδείγματα, οι συναλλαγματικοί κίνδυνοι που κρύβονταν στα επίδικα δάνεια, όπως η ενδεχόμενη, μεγάλη, περιουσιακή βλάβη που μπορούσε να υποστεί ο καταναλωτής από την μεταβολή της συναλλαγματικής ισοτιμίας και την συνακόλουθη διαμόρφωση της δόσης σε υψηλά επίπεδα για πάρα πολλά έτη, χωρίς να μειώνεται το κεφάλαιο του δανείου. Και ναι μεν η εναγόμενη παρέθετε παραδείγματα δανείων (με ελκυστικό επιτόκιο για τον δανειολήπτη), κατά τους ορισμούς της ΠΔ/ΤΕ 2501/2002, με την οποία ζητείται από τα πιστωτικά ιδρύματα (συμπεριλαμβανομένης και της εναγόμενης), να προβαίνουν σε σαφή και αναλυτική περιγραφή των παραγόντων που προσδιορίζουν την απόδοση προϊόντων με εναλλακτικές παραδοχές ως προς τις κύριες συνιστώσες του προϊόντος (εξέλιξη συναλλαγματικής ισοτιμίας), παραθέτοντας δύο τουλάχιστον αντιπροσωπευτικά παραδείγματα, πλην όμως, κατά την αληθινή έννοια της ΠΔ/ΤΕ 2501/2002 και σύμφωνα με την κοινή λογική (αλλά και τη νομική επιταγή που απορρέει από το άρθρο 4 παρ. 2 της Οδηγίας 93/13, όπως ερμηνεύεται από το ΔΕΕ, μεταξύ άλλων και στην απόφασή του της 20^{ης} Σεπτεμβρίου 2017 επί της C-189/16, σκέψεις υπ' αριθμούς 44-48), εκ των δύο παραδειγμάτων, θα έπρεπε, τουλάχιστον, στο ένα να αποτυπώνεται η οφειλή, και η μηνιαία δόση σε περίπτωση θετικής εξέλιξης της συναλλαγματικής ισοτιμίας μεταξύ ελβετικού φράγκου και ευρώ και στο άλλο, η μηνιαία δόση και η οφειλή στην περίπτωση της αρνητικής εξέλιξης της, ως άνω, συναλλαγματικής ισοτιμίας, ώστε να γίνονται άμεσα αντιληπτές από τον δυνητικό δανειολήπτη οι σοβαρές συνέπειες που θα είχε στην περιουσία του μια βίαιη μεταβολή στη συναλλαγματική ισοτιμία ελβετικού φράγκου/ευρώ, με ανατίμηση του πρώτου, έτσι ώστε η πληροφόρηση που παρείχε η εναγομένη να ήταν

πραγματική. Εξάλλου, στα ίδια παραδείγματα θα έπρεπε να επεξηγείται (αλλά και στους επίδικους όρους της σύμβασης να εκτίθεται) κατά τρόπο εναργή η συγκεκριμένη λειτουργία του μηχανισμού στον οποίο αφορά η οικεία ρήτρα περί συναλλαγματικής ισοτιμίας καθώς και η σχέση μεταξύ του μηχανισμού αυτού και εκείνου που προβλέπει η ρήτρα περί μεταβολής και διακύμανσης του επιτοκίου, έτσι ώστε ο καταναλωτής να μπορεί να εκτιμήσει, βάσει σαφών και κατανοητών κριτηρίων τις προς αυτόν οικονομικές συνέπειες (τόσο ως προς τη διαμόρφωση του ύψους της δόσης, αλλά και του οφειλόμενου κεφαλαίου) του συνδυασμού των δύο ρητρών (βλ. και τη σύσταση του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Συστημικού Κινδύνου CERS/2011/1 της 21^{ης} Σεπτεμβρίου 2011, σχετ. με το δανεισμό σε ξένο νόμισμα, ΕΕ 2011, C 342, σ.1, ότι τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα πρέπει να παρέχουν στους δανειολήπτες επαρκή πληροφόρηση ώστε αυτοί να είναι σε θέση να λαμβάνουν συνετές και εμπειριστατωμένες αποφάσεις, ήτοι πληροφόρηση που πρέπει να περιλαμβάνει κατ' ελάχιστον τις επιπτώσεις που θα είχε στις δόσεις του δανείου μία σοβαρή υποτίμησης του νόμιμου χρήματος του κράτους μέλους κατοικίας του δανειολήπτη και τυχόν αύξηση του επιτοκίου του ξένου νομίσματος). Ως εκ τούτου, ο περί αντιθέτου ισχυρισμός της εναγόμενης, ότι η παραπάνω ενημέρωση, καθιστούσε αμέσως αντιληπτό από τον δανειολήπτη ποιες θα είναι οι συγκεκριμένες συνέπειες, στη διαμόρφωση των τοκοχρεωλυτικών του δόσεων σε περίπτωση μεταβολής της ισοτιμίας, θα πρέπει να απορριφθεί ως ουσία αβάσιμος.

Περαιτέρω και με βάση τις ως άνω οδηγίες της εναγόμενης προς τους υπαλλήλους της, αποδείχθηκε ότι, έκτοτε, δίνονταν από την εναγόμενη δάνεια, ιδίως στεγαστικά, σε ελβετικά φράγκα, δηλαδή εμπειρείχαν ρήτρα συναλλαγματικής ισοτιμίας. Ειδικότερα, ο δανειολήπτης μετά την προπεριγραφόμενη, ελλιπή, ενημέρωση που λάμβανε από τους υπαλλήλους της εναγόμενης οι οποίοι παρουσίαζαν, το εν λόγω προϊόν άκρως ελκυστικό, φερόταν να «λαμβάνει», το δάνειο

σε ευρώ ύστερα από «μετατροπή», του ελβετικού νομίσματος στο οποίο είχε συναφθεί το δάνειο, σε ευρώ με την ισοτιμία που ίσχυε κατά το χρόνο της εκταμίευσης, για να έχει ο δανειολήπτης το ευνοϊκότερο γι' αυτόν επιτόκιο του ελβετικού φράγκου, κατά τη σταδιακή, με τοκοχρεωλυτικές δόσεις, επιστροφή του δανείου. Ειδικότερα, κατά το προσυμβατικό στάδιο η εναγόμενη δεν εμφάνισε ούτε στη σύμβαση ούτε σε χωριστό έγγραφο, τουλάχιστον, ένα ρεαλιστικό παράδειγμα διαμόρφωσης των υποχρεώσεων των δανειοληπτών στο μέλλον, το οποίο να στηρίζεται στην εκδοχή ότι θα μεταβαλλόταν προς οποιαδήποτε κατεύθυνση η ισοτιμία των δυο νομισμάτων, παρόλο που η διακύμανση, ακόμα και με μεγάλες αποκλίσεις, της συναλλαγματικής ισοτιμίας είναι αναμενόμενη σε βάθος χρόνου, ιδίως σε βάθος 30ετίας (όπως ήταν τα περισσότερα επίδικα δάνεια), πράγμα που γνώριζε η εναγόμενη ακριβώς λόγω της ιδιότητας της ως τράπεζας, δηλαδή του αντικειμένου των εργασιών της, ενώ η σταθερότητα της ισοτιμίας προβαλλόταν ιδιαίτερος ως παράγων εξασφαλιστικός των ωφελημάτων σύναψης των συμβάσεων αυτών. Επισημαίνεται ότι η εναγόμενη είχε πληροφορηθεί, ήδη από το 2007, σχετικά με το συναλλαγματικό κίνδυνο υποτίμησης του ευρώ κατά ποσοστό έως και 30%. Ο τρόπος, άλλωστε, με τον οποίο προβαλλόταν από τους υπαλλήλους της εναγόμενης το συγκεκριμένο καταναλωτικό προϊόν (σύμφωνα με τις ανωτέρω οδηγίες της διεύθυνσης πωλήσεων της εναγόμενης), η ελλιπής ενημέρωση του καταναλωτή ως προς τους προσδιοριστικούς παράγοντες της συναλλαγματικής ισοτιμίας του ελβετικού φράγκου με το ευρώ και τις συνέπειες του συσχετισμού του συναλλαγματικού κινδύνου με μία ενδεχόμενη αύξηση του επιτοκίου (στο ζήτημα δε του συσχετισμού των δύο αυτών παραγόντων, η πληροφόρηση αποδεικνύεται ανύπαρκτη), καθώς και τα προαναφερόμενα παραδείγματα, όπου αποτυπώνονταν κυρίως τα θετικά στοιχεία της ως άνω συναλλαγματικής ισοτιμίας δηλαδή χαμηλό επιτόκιο και χαμηλή μηνιαία δόση, δημιουργούσε στον μέσο καταναλωτή την εσφαλμένη εντύπωση ότι οι υποχρεώσεις του θα παρέμεναν, αν όχι αμετάβλητες, πάντως σταθερές με μικρές αποκλίσεις στο μέλλον. Τούτο δε,

επιτυγχανόταν και με την, εκ μέρους των υπαλλήλων της εναγομένης, πρόταξη της φήμης του ελβετικού νομίσματος ως ισχυρού, πράγμα το οποίο στο πλαίσιο ενημέρωσης για ενδεχόμενη επένδυση στο νόμισμα αυτό θα ήταν θεμιτό, ενώ στο πλαίσιο ενημέρωσης περί ανάληψης συναλλαγματικού κινδύνου και υπό την προϋπόθεση ανατίμησης του ισχυρού νομίσματος, δεν είναι. Επίσης, αποδείχθηκε ότι η ενημέρωσή των δανειοληπτών δεν έγινε από εξειδικευμένους υπαλλήλους της εναγομένης, όπως τούτο επιτασσόταν, κατά τα ανωτέρω, και ως εκ τούτου δεν ήταν δυνατόν να πληροφορηθούν, εμπειριστατωμένα, για τους κινδύνους που αναλάμβαναν έναντι μιας μελλοντικής σοβαρής μεταβολής της συναλλαγματικής ισοτιμίας του ελβετικού φράγκου προς το ευρώ καθώς και τις συνέπειες που θα είχε το γεγονός αυτό στην αποπληρωμή των ένδικων δανείων. Σε κάθε περίπτωση η ενημέρωση από τους υπαλλήλους της εναγομένης έπρεπε να είναι επαρκής και εξειδικευμένη, προκειμένου οι δανειολήπτες να είναι σε θέση να λαμβάνουν εμπειριστατωμένες και συνετές αποφάσεις και να περιλαμβάνει, κατ' ελάχιστον, τις επιπτώσεις που θα είχε στις δόσεις και το κεφάλαιο του δανείου, μια σοβαρή υποτίμηση του ευρώ ή μια ανατίμηση του ελβετικού φράγκου σε συνδυασμό με τυχόν αύξηση του επιτοκίου. Εξάλλου, η υπογραφή και παραλαβή προδιατυπωμένων συμβάσεων και επιστολών δεν δύναται να θεωρηθεί πλήρης και ορθή εκτέλεση των προσυμβατικών υποχρεώσεων της εναγομένης, για επαρκή πληροφόρηση και ενημέρωση, διότι αντιστρέφει το βάρος απόδειξης της εκπλήρωσης των υποχρεώσεων των αντισυμβαλλομένων και δύναται να διακυβεύσει την αποτελεσματικότητα των δικαιωμάτων των καταναλωτών (ΔΕΚ, απόφαση της 18.12.2014, υπόθεση C-449/13, CA Consumer Finance SA κατά Ingrid Bakkaus, Charline Bonato, Florian Bonato, σκέψεις 30 - 32). Ακολούθως, στις επίδικες δανειακές συμβάσεις, με τον φερόμενο τίτλο «σύμβαση δανείου τοκοχρεωλυτικού ελβετικών φράγκων ποσού...», περιλαμβανόταν ο προ διατυπωμένος - στερεότυπος, όρος (ΓΟΣ), στον αριθμό 4 και υπό τον τίτλο ΕΞΟΦΛΗΣΗ, ως εξής :

«Ο Οφειλέτης αναλαμβάνει την υποχρέωση να εξοφλήσει το δάνειο με μηνιαίες

συνεχείς τοκοχρεολυτικές δόσεις, η πρώτη εκ των οποίων είναι καταβλητέα ένα μήνα μετά την ολική ή μερική εκταμίευση του δανείου, εκάστη δε των επομένων την αντίστοιχη ημερομηνία εκάστου των επομένων μηνών. Ο αριθμός των δόσεων συμφωνείται δια της προσθέτου πράξεως υπό την ένδειξη ΑΡΙΘΜΟΣ ΔΟΣΕΩΝ. Στην περίπτωση που θα συμφωνηθεί περίοδος χάριτος, ο χρόνος πληρωμής της πρώτης δόσεως μετατίθεται ένα μήνα μετά τη λήξη αυτής. Οι τοκοχρεολυτικές δόσεις θα υπολογίζονται με το επιτόκιο που αναγράφεται στην πρόσθετη πράξη υπό την ένδειξη ΕΠΙΤΟΚΙΟ με τη μέθοδο του σταθερού τοκοχρεολυσίου (γαλλική).[.....]Εφόσον συμφωνηθεί δια της προσθέτου πράξεως περίοδος χάριτος, οι τόκοι της είτε θα λογίζονται ανά ημερολογιακό τρίμηνο και θα κεφαλαιοποιούνται στη λήξη της περιόδου χάριτος, χωρίς να απαιτείται καμία άλλη διαδικασία είτε θα καταβάλλονται με το λογισμό τους ανά ημερολογιακό τρίμηνο κατά την περί τούτου συμφωνία που διαλαμβάνεται στην πρόσθετη πράξη υπό την ένδειξη ΤΟΚΟΙ ΠΕΡΙΟΔΟΥ ΧΑΡΙΤΟΣ. Στην περίπτωση ισχύος κυμαινομένου επιτοκίου, κατά την διάρκεια της περιόδου χάριτος και ανεξάρτητα από τον τρόπο καταβολής των τόκων θα εφαρμόζεται για όλη την τοκοφόρο περίοδο (τρίμηνο) το ισχύον δύο εργάσιμες ημέρες πριν από την έναρξη εκάστου ημερολογιακού τριμήνου επιτόκιο CHF LIBOR τριμήνου. Ειδικά για το διάστημα μετά την πρώτη εκταμίευση μέχρι την ημερομηνία που αντιστοιχεί στην λήξη του πρώτου ημερολογιακού τριμήνου θα ισχύει το επιτόκιο CHF LIBOR τριμήνου δύο εργασίμων ημερών πριν από την πρώτη εκταμίευση. Κάθε πληρωμή του Οφειλέτη θα γίνεται είτε απ' ευθείας σε ελβετικά φράγκα (CHF) είτε στο σε ευρώ ισάξιο αντίτιμο των οφειλόμενων ελβετικών φράγκων (CHF), με βάση την τρέχουσα τιμή πωλήσεως από την Τράπεζα του οικείου συναλλάγματος, που θα καταβάλλεται, σύμφωνα με τα ισχύοντα στη διατραπεζική αγορά για το νόμισμα στο οποίο έγινε η χρηματοδότηση. Για τον υπολογισμό του ύψους του υπολοίπου του δανείου κατά τη μεταφορά του και μετατροπή του στο δάνειο της παρούσης από άλλη Τράπεζα ή τη μετατροπή υφισταμένου στην Τράπεζα δανείου σε στεγαστικό δάνειο που διέπεται από τους

όρους της παρούσης θα λαμβάνεται η τρέχουσα τιμή αγοράς από την Τράπεζα του οικείου συναλλάγματος, σύμφωνα με τα ισχύοντα στη διατραπεζική αγορά. Ο Οφειλέτης και ο/οι εγγυητής/ες δηλώνει/ουν ότι αναγνωρίζει/ουν την ύπαρξη στο δάνειο συναλλαγματικού κινδύνου, τον οποίο και αναλαμβάνουν. Ο συναλλαγματικός κίνδυνος αντιπροσωπεύει την πιθανότητα αυξομειώσεως της ισοτιμίας του νομίσματος του δανείου ως προς το νόμισμα του Οφειλέτη, δηλαδή το νόμισμα στο οποίο αποτιμάται το εισόδημα του Οφειλέτη, Ευρώ ή άλλο νόμισμα πέραν αυτού του δανείου.». Το συμβατικό επιτόκιο των παραπάνω δανείων συμφωνήθηκε, κυμαινόμενο και ορίστηκε από το χρόνο σύναψης των δανείων ότι θα ισούται με το επιτόκιο «London Interbank Offered Rate (LIBOR)», ελβετικού φράγκου διάρκειας ενός μηνός (επιτόκιο αναφοράς), όπως αυτό καθορίζεται δυο εργάσιμες ημέρες πριν την ημερομηνία έναρξης της περιόδου εκτοκισμού εκάστης δόσης προσαυξημένο κατά περιθώριο 2,35%: Επίσης, το ληφθέν ποσό του δανείου, το οποίο θα πιστωνόταν σε συνδεδεμένο με το δάνειο λογαριασμό καταθέσεων του οφειλέτη, θα ήταν το ποσό που θα προέκυπτε από τη «μετατροπή» του ποσού του δανείου από ελβετικά φράγκα σε ευρώ με βάση την τιμή αγοράς από την καθ' ης τράπεζα, του ελβετικού φράγκου, κατά την ημερομηνία εκταμίευσης. Επίσης στον όρο 2 των επίδικων συμβάσεων της τότε Εμπορικής Τράπεζας υπό τον τίτλο «ΕΞΟΦΛΗΣΗ ΔΟΣΕΩΝ συμφωνείται ότι: α) Οι μηνιαίες τοκοχρεολυτικές δόσεις είναι απαιτητές σε ΕΛΒΕΤΙΚΟ ΦΡΑΓΚΟ (CHF). Η εξόφληση των δόσεων θα γίνεται από λογαριασμό καταθέσεων σε ΕΛΒΕΤΙΚΟ ΦΡΑΓΚΟ (CHF), που ο ΟΦΕΙΛΕΤΗΣ τηρεί στην ΤΡΑΠΕΖΑ. Εφόσον το υπόλοιπο του εν λόγω καταθετικού λογαριασμού δεν επαρκεί η μετατροπή του ποσού σε ΕΥΡΩ που απαιτείται για την κάλυψη της δόσης του δανείου σε CHF θα είναι ανέξοδη και θα γίνεται σύμφωνα με την τιμή κλεισίματος ισοτιμίας EUR/CHF της Ε.Κ.Τ., που θα ισχύει δύο εργάσιμες ημέρες πριν από την ημέρα μετατροπής και σύμφωνα με τις αργίες του ελβετικού φράγκου και του ευρώ (ελληνικές και ευρωπαϊκές). Κάθε κατάθεση έχει έναρξη ημερομηνίας αξίας (valeur) μετά δύο (2) εργάσιμες ημέρες. Για τον λόγο

αυτόν, το ποσό της κάθε δόσης θα πρέπει να κατατίθεται από τον ΟΦΕΙΛΕΤΗ δύο (2) εργάσιμες ημέρες πριν την ορισμένη ημερομηνία καταβολής της δόσης. Εάν υπάρξει καθυστέρηση πληρωμής δόσης του δανείου, τότε: Ως προς την πρώτη καθυστερούμενη δόση (ολικά ή μερικά) ένα (1) μήνα μετά τη λήξη της, όπως και για κάθε άλλη καθυστερούμενη δόση (ολικά ή μερικά) αμέσως από την ημερομηνία λήξης της, εφαρμόζονται τα εξής: Η ΤΡΑΠΕΖΑ θα μεταφέρει το καθυστερούμενο ποσό της δόσης σε χορηγητικό λογαριασμό καθυστέρησης σε ΕΥΡΩ (€). Η μετατροπή του καθυστερημένου ποσού από CHF σε ΕΥΡΩ (€) θα γίνεται σύμφωνα με την τιμή κλεισίματος της ισοτιμίας EUR/CHF της Ε.Κ.Τ. της ημέρας μετατροπής. Ο εκτοκισμός του ποσού αυτού θα γίνεται σύμφωνα με τον όρο 5 παρακάτω και με valeur (ημερομηνία αξίας-έναρξης τοκοφορίας) την ημερομηνία μετατροπής σε ΕΥΡΩ, στον όρο 6 « ΠΡΩΩΡΗ ΕΞΟΦΛΗΣΗ Ο ΟΦΕΙΛΕΤΗΣ θα δύναται να προπληρώσει μερικώς ή ολικώς το κεφάλαιο του δανείου σε ΕΥΡΩ με την τιμή πώλησης της ισοτιμίας EUR/CHF (όπως η τιμή αυτή θα προσδιορίζεται από την ΤΡΑΠΕΖΑ), που ισχύει κατά την ημερομηνία της πρόωρης εξόφλησης του δανείου, εφόσον δεν υπάρχει καθυστέρηση οφειλής, χωρίς να εισπράττεται αποζημίωση πρόωρης εξόφλησης» και στον όρο 7 «ΜΕΤΑΤΡΟΠΗ ΔΑΝΕΙΟΥ Ο ΟΦΕΙΛΕΤΗΣ, εφόσον δεν είναι υπερήμερος, δύναται με ανέκκλητη γραπτή εντολή που θα γνωστοποιήσει στην ΤΡΑΠΕΖΑ το λιγότερο τρεις (3) εργάσιμες ημέρες πριν από την λήξη περιόδου εκτοκισμού, να ζητήσει την μετατροπή της οφειλής του ανάλογα με το εκάστοτε ισχύον πρόγραμμα μετατροπών. Η μετατροπή νομίσματος, εφόσον ισχύει, θα πραγματοποιείται με τιμή πώλησης της ισοτιμίας EUR/CHF (όπως η τιμή αυτή θα προσδιορίζεται από την ΤΡΑΠΕΖΑ), που θα ισχύει κατά την ημέρα της μετατροπής και σύμφωνα με τις αργίες του ελβετικού φράγκου και του ευρώ (ελληνικές και ευρωπαϊκές).». Περαιτέρω, η εξέλιξη αναφορικά με την εκπλήρωση των υποχρεώσεων των δανειοληπτών από τις ανωτέρω δανειακές συμβάσεις, πολυετούς διάρκειας, υπήρξε δυσμενής, για τους τελευταίους. Ειδικότερα, ενώ η ισοτιμία του ευρώ προς το ελβετικό φράγκο το έτος 2007 (οπότε και η

εναγόμενη ξεκίνησε να χορηγεί τα επίδικα δάνεια), ανερχόταν σε ένα (1), ευρώ προς 1,61 ελβετικά φράγκα, σταδιακά άλλαζε λόγω ισχυροποίησης του ελβετικού φράγκου και έφθασε το έτος 2015 στη σχέση ένα (1) ευρώ προς 1,027 ελβετικά φράγκα. Σημειώνεται ότι κατά το χρονικό διάστημα 2011 έως 2014 είχε προηγηθεί «κλειδώμα», από τη κεντρική τράπεζα της Ελβετίας, της ισοτιμίας ελβετικού φράγκου προς το ευρώ στο ένα (1) ευρώ προς 1,20 ελβετικά φράγκα. Εν συνεχεία, η ελβετική κεντρική τράπεζα (NSB), με απρόσμενη από τις αγορές απόφασή της, στις 15 Ιανουαρίου 2015 αποφάσισε, α) να αποσυνδέσει το ελβετικό φράγκο από την ισοτιμία 1,20 φράγκα ανά ευρώ κατ' ελάχιστον που ή ίδια είχε θέσει προκειμένου να προστατέψει (κατά δήλωση του εκπροσώπου της), την ελβετική οικονομία από την υπερβολική ανατίμηση του φράγκου, β) να μειώσει το επιτόκιο στις καταθέσεις όψεως που δέχεται, όταν αυτές ξεπερνούν ένα συγκεκριμένο όριο (CHF 10 εκ. ανά καταθέτη), κατά 0,5 εκατοστιαίες μονάδες, στο -0,75, γ) να ορίσει το εύρος - στόχο του Ilbor 3-μηνών μεταξύ -1,25% και 0,25% από το έτος 2015. Οι άμεσες επιπτώσεις των ανωτέρω αποφάσεων ήταν η σημαντική ενίσχυση του φράγκου, έναντι του ευρώ, από 1,2008 ελβετικό φράγκο/ευρώ στις 14-01-2015 στα 0,98 ελβετικό φράγκο/ευρώ, στις 15-01-2015. Οι ως άνω αρνητικές μεταβολές της συναλλαγματικής ισοτιμίας του ευρώ προς το ελβετικό φράγκο οδήγησαν σε αύξηση του οφειλόμενου χρέους παρά τις συνεχείς και συνεπείς καταβολές εκ μέρους των δανειοληπτών. Μάλιστα το τελευταίο διάστημα (από το έτος 2015 και μέχρι το χρόνο συζήτησης της αγωγής) και ενόψει της προαναφερόμενης απόφασης της κεντρικής τράπεζας της Ελβετίας, οι βίαιες μεταβολές της ισοτιμίας είχαν ως αποτέλεσμα την ολίσθηση της αξίας του ευρώ έναντι του ελβετικού φράγκου, με ορίζοντα μόνιμο. Ως εκ τούτου ο περί αντιθέτου ισχυρισμός της εναγόμενης, που εξετάζεται στο πλαίσιο της αιτιολογημένης άρνησης της αγωγής, περί πρόωρης ασκήσεως της κρινόμενης αγωγής, θα πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος στην ουσία του.

Περαιτέρω, αποδείχθηκε ότι ο προαναφερόμενος όρος, όπως τίθεται στο άρθρο 3 ή στο άρθρο των ειδικών όρων των επίδικων δανείων της εμπορικής τράπεζας αναλόγως εάν πρόκειται για συμβάσεις με κυμαινόμενο ή σταθερό επιτόκιο, ο οποίος ήταν προδιατυπωμένος από την εναγόμενη, περιλαμβανόταν στους γενικούς όρους συναλλαγών, χωρίς να έχει αποτελέσει αντικείμενο διαπραγμάτευσης μεταξύ της εναγόμενης και των ως άνω δανειοληπτών, κατά το μέρος που ρυθμίζει την συναλλαγματική ισοτιμία με βάση την οποία θα μετατρέπονται σε ελβετικά φράγκα οι τυχόν καταβολές σε ευρώ, καθ' όλη τη διάρκεια αποπληρωμής των δανείων, είναι ασαφής, αόριστος και ακατανόητος, τόσο ως προς τη γραμματική διατύπωσή του, αλλά, κυρίως, όσο και προς το συγκεκριμένο αποτέλεσμα του στις οικονομικές υποχρεώσεις των δανειοληπτών, και ως εκ τούτου καταχρηστικός και άκυρος. Ειδικότερα, με τον ως άνω όρο των επίδικων συμβάσεων παραβιάζεται η αρχή της διαφάνειας των γενικών όρων συναλλαγών, η οποία συμπύσσεται στη υποχρέωση του προμηθευτή - εναγόμενου τραπεζικού ιδρύματος, α) της σαφούς και κατανοητής διατύπωσης του επίμαχου όρου, προκειμένου οι ως άνω καταναλωτές - δανειολήπτες, των τραπεζικών υπηρεσιών να μπορούν σε απλή και κατανοητή γλώσσα να διακρίνουν το νόημα του όρου, β) του ορισμένου (ή οριστού); του περιεχομένου του κρινόμενου συμβατικού όρου, προκειμένου οι καταναλωτές να είναι σε θέση να προβλέψουν την έννομη θέση τους όταν ο συμβατικός όρος θα εφαρμοστεί και γ) της απαγόρευσης απροσδόκητου και αιφνιδιαστικού όρου ο οποίος ανατρέπει στον καταναλωτή τις βάσιμες προσδοκίες και εντυπώσεις του ως προς τις πραγματικές έννομες συνέπειες και προεκτάσεις του όρου που υπέγραψε (βλ. και σκέψεις 49- 51 της ΔΕΕ C-189/16 της 20/9/2017). Συγκεκριμένα, αν και ο παραπάνω ΓΟΣ ρυθμίζει το περιεχόμενο της αντιπαροχής του οφειλέτη - δανειολήπτη, καθορίζει την μηνιαία δόση του δανειολήπτη, τις καταβολές που πρέπει αυτός να κάνει προς την εναγόμενη προς αποπληρωμή του κεφαλαίου του όσο και των τόκων που προκύπτουν, εντούτοις, έχει τέτοια ελλειπτική διατύπωση που δεν αφήνει να διαφανούν τα μειονεκτήματα και

οι επιβαρύνσεις που αυτός ενσωματώνει. Πιο συγκεκριμένα, οι καταναλωτές κατά τη σύναψη των ένδικων συμβάσεων δεν μπορούσαν να διαπιστώσουν με ευκρίνεια ότι, αναλάμβαναν μεταβλητούς κινδύνους και δη το συνδυασμό του συναλλαγματικού κινδύνου με την ενδεχόμενη αύξηση του επιτοκίου του ξένου νομίσματος, και μάλιστα, με την υποχρέωση μακροχρόνιας δέσμευσης. Επιπλέον με τον ανωτέρω όρο δεν διατυπωνόταν ευκρινώς ο τρόπος λειτουργίας της συναλλαγματικής ισοτιμίας, η μέθοδος και οι ιδιαιτερότητες του μηχανισμού μετατροπής του εγχώριου νομίσματος σε ξένο νόμισμα καθώς και η σχέση μεταξύ του συγκεκριμένου μηχανισμού και του μηχανισμού που προβλέπουν άλλες ρήτρες σχετικά με την αποδέσμευση του δανείου (μεταξύ των οποίων και η προαναφερθείσα περί προσδιορισμού του επιτοκίου), ώστε οι καταναλωτές να μπορούν να εκτιμήσουν, βάσει σαφών και κατανοητών κριτηρίων, τις οικονομικές συνέπειες τις οποίες τα ανωτέρω συνεπάγονταν. Έτσι οι καταναλωτές (οι οποίοι, ανεξαρτήτως του μορφωτικού τους επιπέδου, δεν διέθεταν εξειδικευμένες γνώσεις ως προς τις συναλλαγές σε προϊόντα συνδεδεμένα ευθέως με την αγορά συναλλάγματος), αδυνατούσαν όχι μόνο να πληροφορηθούν την ύπαρξη διαφοράς μεταξύ της συναλλαγματικής ισοτιμίας πωλήσεως και της συναλλαγματικής ισοτιμίας αγοράς του ξένου νομίσματος (ελβετικό φράγκο), αλλά και να αξιολογήσουν τις οικονομικές συνέπειες που θα συνεπαγόταν γι' αυτούς η εφαρμογή της ρήτρας συναλλαγματικής ισοτιμίας για τον υπολογισμό των δόσεων (των οποίων εν τέλει, θα ήταν και οι τελικοί υπόχρεοι), καθώς και του συνολικού ύψους των δανείων. Άλλωστε, σαφώς αποδείχθηκε ότι το σύνολο, σχεδόν, των επίδικων δανειακών συμβάσεων αφορά σε δάνεια στεγαστικά ή σε αναχρηματοδότηση τέτοιων δανείων, γεγονός από το οποίο συνάγεται πως, η εναγομένη απέβλεπε στην προώθηση του εν λόγω προϊόντος της σε καταναλωτικό κοινό το οποίο, κατά τεκμήριο και υπό την προϋπόθεση ότι, ακόμη και αν είναι ευλόγως επιμελές και ενημερωμένο, θα δυσκολευόταν να αντιληφθεί τον κίνδυνο που αναλάμβανε (και δη να αξιολογήσει τις δυνητικά σημαντικές οικονομικές συνέπειες μίας ρήτρας όπως η επίδικη στις

οικονομικές του υποχρεώσεις) χωρίς την απαιτούμενη ειδική και επαρκή κατά τα ανωτέρω πληροφόρηση και σαφήνεια των συμβατικών όρων.

Επί τη βάση όλων των ανωτέρω, αποδείχθηκε ότι ο επίδικος όρος οδηγεί ουσιαστικά στην διάψευση των τυπικών και δικαιολογημένων προσδοκιών των καταναλωτών – δανειοληπτών με την εξέλιξη της συναλλακτικής τους σχέσης με την εναγόμενη. Οι καταναλωτές κατά τη διάρκεια της συμβατικής τους σχέσης βιώνουν ανατροπή θεμελιωδών στοιχείων της γνώσης τους και της προσλαμβάνουσας αντίληψής τους για το περιεχόμενο και το νόημα των επίδικων συμβάσεων. Αυτό συμβαίνει κυρίως, διότι ενώ προσμένουν ότι για όσο χρονικό διάστημα θα αποπληρώνουν επιμελώς το δάνειό τους και κατά λογική ακολουθία θα μειώνεται το οφειλόμενο κεφάλαιο των δανείων, αυτό δε συνέβαινε. Δεν είχε γίνει από αυτούς κατανοητό κατά την κατάρτιση των επίδικων συμβάσεων ότι ήταν δυνατό να συμβεί το αντίθετο από αυτό που αποτελούσε δικαιολογημένη και καλλιεργημένη από την τράπεζα προσδοκία (κατά τα ανωτέρω), ότι με κάθε μηνιαία δόση που καταβάλλεται από τον δανειολήπτη μειώνεται και το χρέος του έναντι της τράπεζας. Οι παραπάνω, όμως, αρνητικές μεταβολές της συναλλαγματικής ισοτιμίας του ελβετικού φράγκου προς το ευρώ οδήγησαν σε αύξηση του οφειλόμενου χρέους παρά τις συνεχείς και συνεπείς καταβολές εκ μέρους των δανειοληπτών, κατά τα ανωτέρω. Συνεπώς, ο παραπάνω ΓΟΣ αποτέλεσε πλήρη διάψευση κάθε δικαιολογημένης προσδοκίας των δανειοληπτών, ότι υφίσταται το ενδεχόμενο να καταβάλλουν τις μηνιαίες δόσεις αποπληρωμής των δανείων τους χωρίς να απομειώνονται τα οφειλόμενα δάνεια. Σημειωτέον δε, ότι ο επίμαχος όρος είναι μεν σαφής ως προς τη γραμματική του διατύπωση, πλην όμως, το γεγονός αυτό δεν αρκεί από μόνο του (άνευ άλλου δηλαδή), για τη διαπίστωση της εγκυρότητας του, βάσει των κριτηρίων του ν. 2251/1994 και της Οδηγίας 93/13/ΕΟΚ, καθώς υπήρχε αδιαφάνεια και δη αοριστία ως προς τις οικονομικές συνέπειες της επίδικης ρήτρας της συναλλαγματικής ισοτιμίας,

ώστε να διαψευστούν οι τυπικές και δικαιολογημένες προσδοκίες κάθε μέσου δανειολήπτη, ότι, δηλαδή, καταβάλλοντας τις συμφωνηθείσες δόσεις ανελλιπώς, το ποσό της οφειλής θα μειώνεται και δεν θα αυξάνεται λόγω μεταβολής της συναλλαγματικής ισοτιμίας ευρώ και ελβετικού φράγκου, αλλά και λόγω της εν γένει λειτουργίας του συμβατικού μηχανισμού στον οποίο εντάσσεται η ρήτρα αυτή. Κατ' αυτόν τον τρόπο, διαταράσσεται σημαντικά και η ισορροπία των δικαιωμάτων και των υποχρεώσεων σε βάρος των δανειοληπτών, καθόσον ο επίμαχος (ΓΟΣ), οδηγεί στη διάψευση της δικαιολογημένης προσδοκίας τους ως προς τη φύση της παρεχόμενης υπηρεσίας, το σκοπό και το όλο περιεχόμενο της σύμβασης. Εξάλλου: α) Κάθε όρος (ΓΟΣ), μιας καταναλωτικής σύμβασης στον οποίο αποτυπώνονται οι υποχρεώσεις του καταναλωτή, ελέγχεται ως προς τη διαφάνειά του και την ευκρίνεια με την οποία αναδεικνύει την αιτία και το ύψος των επιβαρύνσεων του τελευταίου, ακόμη και εάν αποτελεί στοιχείο της κύριας παροχής της συμβάσεως, δηλαδή, ακόμη και αν συνιστά ουσιώδες στοιχείο αυτής και αφορά στην ίδια τη φύση της υποχρέωσης του οφειλέτη (βλ. ΔΕΕ C-189/16 ό.π.). β) Οι παραπάνω, υπ' αριθμόν 3 και 4 των ένδικων συμβάσεων της τότε Εμπορικής Τράπεζας και του όρου 4 των ένδικων συμβάσεων της εναγομένης, κατά το μέρος που ρυθμίζει την ισοτιμία, με βάση την οποία μετατρέπονται σε ελβετικά φράγκα οι καταβολές που λάμβαναν χώρα σε ευρώ καθ' όλη τη διάρκεια αποπληρωμής των επίδικων δανείων, είναι αόριστος και ασαφής και ως εκ τούτου άκυρος και καταχρηστικός, καθώς δεν πληροί τις αυστηρές προϋποθέσεις της αρχής της διαφάνειας. Δεν επιτρέπει στον καταναλωτή - δανειολήπτη να αντιληφθεί επαρκώς, κατά την κατάρτιση της σύμβασης και χωρίς μετασυμβατική εξωτερική βοήθεια, την έκταση των επιβαρύνσεων που ενδέχεται να αντιμετωπίσει κατά τη διάρκεια της συμβατικής σχέσης, είναι άκυρος λόγω διάψευσης των δικαιολογημένων προσδοκιών του δανειολήπτη καταναλωτή καθώς ανατρέπει αδικαιολόγητα την βασική προσμονή ότι όσο θα αποπληρώνει το χρέος του, τόσο θα απομειώνεται αυτό, αλλά και για τον επιπλέον λόγο, διότι, αλλοιώνει και ανατρέπει τη

νομική φύση και τον κύριο συμβατικό σκοπό της σύμβασης στεγαστικού δανείου καθώς μετατρέπει τον δανειολήπτη – καταναλωτή ενεργό και καθημερινό συμμετόχο στη μεταβαλλόμενη και απροσδιόριστη αγορά συναλλάγματος. Ενόψει των ανωτέρω, ο ισχυρισμός της εναγόμενης περί καταχρηστικής άσκησης του δικαιώματος των δανειοληπτών να ζητήσουν την ακύρωση του επίμαχου όρου (ΓΟΣ), μετά πάροδο πολλών ετών, θα πρέπει να απορριφθεί ως ουσία αβάσιμος αφού, σύμφωνα και με τα ανωτέρω, κατόπιν μετασυμβατικής εξωτερικής βοήθειας και μετά το πέρασμα πολλών ετών, διαπιστώθηκε από τους δανειολήπτες τόσο το μέγεθος της επιβάρυνσής τους όσο και η μονιμότητα της. Πρόκειται, δηλαδή, για την περίπτωση κατά την οποία η ανισορροπία την οποία ενείχε η επίδικη συμβατική ρήτρα κατά το χρόνο σύναψης της σύμβασης εκδηλώθηκε μόνο κατά την εκτέλεση αυτής (της σύμβασης) και μάλιστα μετά το πέρασμα ετών. (πρβλ και ΔΕΕ απόφασης της 20ης/9/17 C-189/16 σκέψη 54 ό.π.) Ακολούθως, ως προς τον ισχυρισμό της εναγόμενης ότι ο επίμαχος όρος, είναι όρος «δηλωτικός», υπό την έννοια ότι επαναλαμβάνει στην ουσία διάταξη ενδοτικού δικαίου, δηλαδή την 291 ΑΚ και ότι σε κάθε περίπτωση, ακόμη και αν κριθεί ο επίδικος όρος (ΓΟΣ), καταχρηστικός η συμπλήρωση του κενού των επίδικων συμβάσεων πρέπει να γίνει με την εφαρμογή της ανωτέρω διάταξης, θα πρέπει να γίνει η ακόλουθη διάκριση: Όσον αφορά στο πρώτο σκέλος του ανωτέρω ισχυρισμού της εναγόμενης, από κανένα αποδεικτικό μέσο δεν προέκυψε ότι ο επίμαχος συμβατικός όρος επαναλαμβάνει το περιεχόμενο της διάταξης του άρθρου 291 ΑΚ, καθόσον: α) δεν συνταυτίζεται, γραμματικά, με αυτόν, β) από τη μελέτη των επίδικων συμβάσεων δεν προκύπτει η αναφορά ότι ο ένδικος όρος είναι όρος «δηλωτικός», της διάταξης του άρθρου 291 ΑΚ, καθότι η τελευταία προϋποθέτει συνομολογημένη οφειλή σταθερή, είτε εφάπαξ είτε σε δόσεις (δηλ προκαθορισμένο ύψος δόσεων) στο πλαίσιο μίας διαρκούς σύμβασης, ενώ οι επίδικες συμβατικές οφειλές συναρτώνται και με το ύψος του εκάστοτε επιτοκίου του ελβετικού νομίσματος, δηλαδή, με παράγοντα ο οποίος οδηγεί σε μεταβλητότητα της οφειλόμενης παροδικής παροχής ακόμη και ως

αξία στο ξένο νόμισμα, και γ) δεν ρυθμίζει τον τρόπο αποπληρωμής της ρυθμιζόμενης, από τον ΑΚ 291, οφειλής σε συνάλλαγμα, αλλά, κατ' αρχήν, αφορά οφειλή σε ημεδαπό νόμισμα, στην οποία το ελβετικό φράγκο χρησιμοποιείται ως νόμισμα υπολογισμού. Και ναι μεν τα επίδικα δάνεια που χορηγήθηκαν από την εναγόμενη στους δανειολήπτες εκταμιεύτηκαν σε ελβετικό φράγκο, πλην, όμως, μετά την εκταμίευσή τους μετατράπηκαν σε ευρώ από την ίδια την εναγόμενη και δη με βάση τη μεταξύ των δυο νομισμάτων ισοτιμία κατά την ημέρα της εκταμίευσής τους. Σε κάθε περίπτωση, εφόσον ο κρινόμενος όρος (ΓΟΣ), κρίνεται άκυρος, ως αδιαφανής, αποκλείεται, κατά λογική ακολουθία, να είναι και «δηλωτικός», της διάταξης του άρθρου 291 ΑΚ., η οποία είναι σαφής, δεν έχει προσβληθεί ως αντισυνταγματική και μπορεί (όπως παρακάτω αναλύεται), να εφαρμοστεί μόνο στην περίπτωση συμπλήρωσης του κενού που δημιουργείται από την παραπάνω ακυρότητα του επίδικου όρου (ΓΟΣ). Έτι περαιτέρω, ας σημειωθεί ότι, το ΔΕΕ έχει αποφανθεί πως, προκειμένου μία ελεγχόμενη ρήτρα να μην εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της Οδηγίας 93/13, δηλαδή, να εμπίπτει στην εξαίρεση που εισάγει το άρθρο 1 παρ.2 της ίδιας Οδηγίας και η οποία (εξαίρεση) καταλαμβάνει τις ρήτρες που απηχούν νομοθετικές ή κανονιστικές διατάξεις του εσωτερικού δικαίου, η διάταξη αυτή (κανονιστική ή νομοθετική) πρέπει να είναι αναγκαστικού δικαίου (απόφαση της 20^{ης} Σεπτεμβρίου 2017 C-189/16 σκέψεις 26- 31, όπου και παραίτηση προς το αιτούν δικαστήριο ότι, η εξαίρεση του άρθρου 1 παρ.2 της ίδιας οδηγίας πρέπει να ερμηνεύεται στενώς, (Απόφαση της 10^{ης} Σεπτεμβρίου 2014 Kusionova C-34/13 σκέψεις 76- 79, Απόφασης της 21^{ης} Μαρτίου 2013 RWE Vertrieb C-92/11 σκέψεις 25-26), και όχι όπως η προκειμένη διάταξη του άρθρου 291 ΑΚ, η οποία είναι ενδοτικού δικαίου και η οποία εφαρμόζεται ελλείψει διαφορετικής σχετικής συμφωνίας και εισάγει για την περίπτωση αυτή «δικαίωμα», μάλιστα, του οφειλέτη. Κατά το δεύτερο σκέλος του κρινόμενου ισχυρισμού (και σε συνέχεια των ανωτέρω), περί εφαρμογής του άρθρου 291 Α.Κ., σε περίπτωση ακύρωσης του επίμαχου όρου (ΓΟΣ),

προκειμένου να καλυφθεί το συμβατικό κενό των επίδικων συμβάσεων που δημιουργείται από την ακυρότητα αυτή, αλυσιτελώς προβάλλεται από την εναγόμενη διότι, σύμφωνα και με τα προαναφερόμενα στην πρώτη πρόταση του νομικού συλλογισμού, αντικείμενο της κρινόμενης (συλλογικής), αγωγής είναι η διαπίστωση της αντικαταναλωτικής συμπεριφοράς του προμηθευτή – εναγόμενου πιστωτικού ιδρύματος, η απαγόρευσή της (δια το μέλλον), και η ρύθμιση της καταστάσεως κατά τέτοιο τρόπο ώστε να μην έρχεται σε σύγκρουση με το γενικότερο καταναλωτικό συμφέρον και όχι η συμπλήρωση του κενού που δημιουργείται στις επίδικες συμβάσεις από την ανωτέρω ακυρότητα του επίμαχου όρου, η οποία συμπλήρωση (με ή χωρίς την εφαρμογή του άρθρου 291 ΑΚ), καθώς και παρεπόμενη δυνατότητα διορθωτικής παρέμβασης και αναπροσαρμογής της παροχής του οφειλέτη, από τον δικαστή (κατ' άρθρο 288 ΑΚ), στις επίδικες συμβάσεις, μπορούν να ζητηθούν και να εξετασθούν, μόνο στο πλαίσιο της ατομικής ένδικης προστασίας.

Με βάση τα εκτεθέντα πρέπει να γίνει, εν μέρει δεκτή η αγωγή, ως ουσιαστικά βάσιμη, καθώς και οι πρόσθετες παρεμβάσεις, και να απαγορευθεί στην εναγόμενη, χωρίς, όμως, την απειλή χρηματικής ποινής, να χρησιμοποιεί, στο μέλλον, στις συναλλαγές της με καταναλωτές, στο πλαίσιο συμβάσεων δανείων σε ελβετικό φράγκο ή με ρήτρα ελβετικού φράγκου, τον επίδικο γενικό όρο συναλλαγών. Όσον αφορά στο αίτημα περί κήρυξης της απόφασης προσωρινά εκτελεστής, θα πρέπει να απορριφθεί, ως αλυσιτελώς προβαλλόμενο ενόψει της διάταξης του άρθρου 763 παρ.1 ΚΠολΔ (βλ. και Β. Βαθρακοκοίλη ΕρμΚΠολΔ έκδ. 1997, τόμος Ε', σελ. 154, σχόλια υπό άρθρο 907 αρ.8, και Αρβανιτάκη σε ΕρμΚΠολΔ Κεραμέα/Κονδύλη/Νίκα, έκδ.2000, τ.ΙΙ, σχόλια υπό άρθρο 763, σελ. 1516 επ.). Τέλος, τα δικαστικά έξοδα πρέπει να συμψηφιστούν συνολικά, λόγω της δυσκολίας στην ερμηνεία των κανόνων δικαίου που εφαρμόστηκαν στην προκειμένη περίπτωση (179 και 741 ΚΠολΔ), όπως ορίζεται ειδικότερα στο διατακτικό.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

ΣΥΝΕΚΔΙΚΑΖΕΙ με παρόντες τους διαδίκους, α) την από 10-08-2015 με γενικό και ειδικό αριθμό κατάθεσης 93268/1076/09-10-2015 αγωγή, β) την από 23-11-2016, προφορικώς ασκηθείσα, ενώπιον αυτού του Δικαστηρίου, πρόσθετη παρέμβαση του Σωματείου με την επωνυμία «ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΔΑΝΕΙΟΛΗΠΤΩΝ ΣΕ ΕΛΒΕΤΙΚΟ ΦΡΑΓΚΟ» και μεμονωμένων δανειοληπτών και γ) την από 23-11-2016, προφορικώς ασκηθείσα ενώπιον αυτού του Δικαστηρίου, πρόσθετη παρέμβαση του

ΑΠΟΡΡΙΠΤΕΙ ό,τι κρίθηκε απορριπτέο.

ΔΕΧΕΤΑΙ εν μέρει την αγωγή και τις πρόσθετες παρεμβάσεις.

ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΙ στην εναγομένη στο μέλλον να διατυπώνει, να επικαλείται και να χρησιμοποιεί στις συναλλαγές της με καταναλωτές στο πλαίσιο συμβάσεων δανείων που είτε καταρτίστηκαν με συμβαλλόμενη την ίδια είτε με συμβαλλόμενη τη δικαιοπάροχο της Εμπορική Τράπεζα σε ελβετικό φράγκο ή με ρήτρα ελβετικού φράγκου, γενικούς ή ειδικούς όρους συναλλαγών με το ακόλουθο περιεχόμενο ή με οποιαδήποτε διατύπωση, η οποία κατατείνει στο ίδιο αποτέλεσμα: α) «Κάθε πληρωμή του Οφειλέτη θα γίνεται είτε απ' ευθείας σε ελβετικά φράγκα (CHF) είτε στο σε ευρώ ισάξιο αντίτιμο των οφειλόμενων ελβετικών φράγκων (CHF), με βάση την τρέχουσα τιμή πωλήσεως από την Τράπεζα του οικείου συναλλάγματος, που θα καταβάλλεται, σύμφωνα με τα ισχύοντα στη διατραπεζική αγορά για το νόμισμα στο οποίο έγινε η χρηματοδότηση. Για τον υπολογισμό του ύψους του υπολοίπου του δανείου κατά τη μεταφορά του και μετατροπή του στο δάνειο της παρούσης από άλλη Τράπεζα ή τη μετατροπή υφισταμένου στην Τράπεζα δανείου σε στεγαστικό δάνειο που διέπεται από τους όρους της παρούσης θα λαμβάνεται η τρέχουσα τιμή αγοράς από την Τράπεζα του οικείου συναλλάγματος, σύμφωνα με τα ισχύοντα στη διατραπεζική αγορά» β) Ο

Οφειλέτης και ο/οι εγγυητής/ες δηλώνει/ουν ότι αναγνωρίζει/ουν την ύπαρξη στο δάνειο συναλλαγματικού κινδύνου, τον οποίο και αναλαμβάνουν. Ο συναλλαγματικός κίνδυνος αντιπροσωπεύει την πιθανότητα αυξομειώσεως της ισοτιμίας του νομίσματος του δανείου ως προς το νόμισμα του Οφειλέτη, δηλαδή το νόμισμα στο οποίο αποτιμάται το εισόδημα του Οφειλέτη, Ευρώ ή άλλο νόμισμα πέραν αυτού του δανείου.».

γ) «Σε περίπτωση μη εμπροθέσμου καταβολής οιασδήποτε δόσης η Τράπεζα επιφυλάσσεται κατά την ελεύθερη κρίση της είτε να μετατρέψει τη ληξιπρόθεσμη οφειλή σε ευρώ με βάση την τρέχουσα τιμή πώλησης του νομίσματος του δανείου που ισχύει κατά την ημέρα της μετατροπής», δ) «Ο οφειλέτης φέρει στο ακέραιο κάθε επιβάρυνση από την αυξομείωση της ισοτιμίας μέχρις της ολοσχερούς αποπληρωμής του δανείου.».

ε) «Οι μηνιαίες τοκοχρεολυτικές δόσεις είναι απαιτητές σε ΕΛΒΕΤΙΚΟ ΦΡΑΓΚΟ (CHF). Η εξόφληση των δόσεων θα γίνεται από λογαριασμό καταθέσεων σε ΕΛΒΕΤΙΚΟ ΦΡΑΓΚΟ (CHF), που ο ΟΦΕΙΛΕΤΗΣ τηρεί στην ΤΡΑΠΕΖΑ. Εφόσον το υπόλοιπο του εν λόγω καταθετικού λογαριασμού δεν επαρκεί η μετατροπή του ποσού σε ΕΥΡΩ που απαιτείται για την κάλυψη της δόσης του δανείου σε CHF θα είναι ανέξοδη και θα γίνεται σύμφωνα με την τιμή κλεισίματος ισοτιμίας EUR/CHF της E.K.T., που θα ισχύει δύο εργάσιμες ημέρες πριν από την ημέρα μετατροπής και σύμφωνα με τις αργίες του ελβετικού φράγκου και του ευρώ (ελληνικές και ευρωπαϊκές). Εάν υπάρξει καθυστέρηση πληρωμής δόσης του δανείου, τότε: Ως προς την πρώτη καθυστερούμενη δόση (ολικά ή μερικά) ένα (1) μήνα μετά τη λήξη της, όπως και για κάθε άλλη καθυστερούμενη δόση (ολικά ή μερικά) αμέσως από την ημερομηνία λήξης της, εφαρμόζονται τα εξής: Η ΤΡΑΠΕΖΑ θα μεταφέρει το καθυστερούμενο ποσό της δόσης σε χορηγητικό λογαριασμό καθυστέρησης σε ΕΥΡΩ. Η μετατροπή του καθυστερημένου ποσού από CHF σε ΕΥΡΩ (€) θα γίνεται σύμφωνα με την τιμή κλεισίματος της ισοτιμίας EUR/CHF της E.K.T. της ημέρας μετατροπής. ΣΤ) «Ο ΟΦΕΙΛΕΤΗΣ θα δύναται να προπληρώσει μερικώς ή ολικώς το κεφάλαιο του δανείου σε ΕΥΡΩ με την τιμή πώλησης της ισοτιμίας EUR/CHF (όπως η τιμή αυτή θα

προσδιορίζεται από την ΤΡΑΠΕΖΑ), που ισχύει κατά την ημερομηνία της πρόωρης εξόφλησης του δανείου, εφόσον δεν υπάρχει καθυστέρηση οφειλής, χωρίς να εισπράττεται αποζημίωση πρόωρης εξόφλησης». ζ) «Ο ΟΦΕΙΛΕΤΗΣ, εφόσον δεν είναι υπερήμερος, δύναται με ανέκκλητη γραπτή εντολή που θα γνωστοποιήσει στην ΤΡΑΠΕΖΑ το λιγότερο τρεις (3) εργάσιμες ημέρες πριν από την λήξη περιόδου εκτοκισμού, να ζητήσει την μετατροπή της οφειλής του ανάλογα με το εκάστοτε ισχύον πρόγραμμα μετατροπών. Η μετατροπή νομίσματος, εφόσον ισχύει, θα πραγματοποιείται με τιμή πώλησης της ισοτιμίας EUR/CHF (όπως η τιμή αυτή θα προσδιορίζεται από την ΤΡΑΠΕΖΑ), που θα ισχύει κατά την ημέρα της μετατροπής και σύμφωνα με τις αργίες του ελβετικού φράγκου και του ευρώ (ελληνικές και ευρωπαϊκές)».

ΣΥΜΨΗΦΙΖΕΙ τα δικαστικά έξοδα μεταξύ των διαδίκων.

ΚΡΙΘΗΚΕ, αποφασίστηκε στην Αθήνα, την 25^η Σεπτεμβρίου 2017.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΔΗΜΟΣΙΕΥΘΗΚΕ σε έκτακτη δημόσια συνεδρίαση στο ακροατήριό του την 2^η 11. 2017 χωρίς να παρευρίσκονται οι διάδικοι και οι πληρεξούσιοι δικηγόροι τους.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

